

SLOVENSKI

Izdaja časopisno-zalozniško podjetje "SLO" s središčem v Ljubljani. Direktorji: Rudi Janžura / Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak / Tiskarna: "Slov. poročevalca" / Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-322 do 23-326 / Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-322 do 23-326 / Oglašni oddelki: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-898, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832 / Poštai predaj 29 / Tekoči račun Narodne banke 601-1-Te-163 / Mesečna naročnina 200 din

Poročevalec

BERLINSKA KONFERENCA

Trije enotno odklanjajo predlog Molotova

Po splošnem mnenju so berlinski razgovori o nemškem vprašanju dosegli svojo kulminacijo — Dulles je kategorično zavrnil sovjetski načrt za rešitev nemškega problema — Ameriška delegacija hoče izsiliti hitrejši potek razprave — Tudi Eden in Bidault podarila nesporemljivost sovjetskega predloga

Berlin, 5. febr. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: Enajsti, predzadnji sestanek ministrov za zunanje zadeve Francije, Sovjetske zveze in Vel. Britanije v vzhodnem Berlinu, se je začel danes nekaj po 15. uri. Predsedoval je sovjetski minister za zunanje zadeve Vjačeslav Molotov. Po splošnem prepričanju je berlinska konferenca dosegla danes kulminacijo razgovorov o nemškem vprašanju. Danes bi se moralo pokazati, ali je mogoča nadaljnja javna razprava o drugi točki dnevnega reda berlinske konference — nemškem vprašanju — ali pa bodo z razgovori morali nadaljevati v zaprtem krogu, kakor je bil to primer s prvo točko dnevnega reda.

Ameriški minister za zunanje zadeve Dulles je kot prvi govoril na današnjem sestanku štirih ministrov kategorično zavrnil načrt Molotova za rešitev nemškega vprašanja. Obtožil je Molotova, da je podal ta predlog ne zato, da bi prispeval k sporazumu med vesilcem o nemškem problemu, pač pa da bi rešil režim v Vzhodni Nemčiji. Na koncu svojega govora je Dulles dejal: »Dejal bi g. Molotovu, da je pozno, vendar pa še ne prepozno, da bi se upanje v berlinsko konferenco lahko popravilo.«

Ameriški minister za zunanje zadeve Dulles je oprel težišče svojega govora na trditve, da bi hotel Molotov, ko rešuje vzhodnonemški režim, sovjetizirati vso Nemčijo. Hkrati želi zavleči razpravo o nemškem vprašanju in ne kaže pripravljenosti, da bi poiskal pot za rešitev nemškega problema v svobodnih volitvah. Molotov ne privoljuje na svobodne volitve, ker se zaveda, da bi se 18 milijonov Nemcev v Vzhodni Nemčiji izjavilo proti današnjemu režimu, za katerega se sam zavzema.

Opazovalci razlagajo Dullesovo izjavo kot znamenje, da hoče ameriška delegacija izsiliti hitrejši potek diskusije o nemškem vprašanju in spravi sovjetsko delegacijo v položaj, da se bo morala izjaviti, če je pripravljena popustiti. Po vestih iz ameriških virov ameriška delegacija ne bi hotela nada-

Dve italijanski ribiški ladji zaplenjeni

Reka, 5. febr. Dopisnik Jugoprese poroča: da so jugoslovanski patrolni organi ujeli te dni pri nedovoljenem ribarjenju v jugoslovanskih vodah italijanski ribiški ladji »Elisabeth« in »Pierarmida« iz Ancone. Poveljnika obeh ladij sta takoj podpisala zapisnik, v katerem potrjujejo, da sta brezpravno ribarila v jugoslovanskih vodah. Ujeti ladji sta bili izročeni carinskim oblastem v Šibeniku, ki so v smislu zakonskih predpisov obe ladji zaplenile, komandanta pa sta bila obsojena na globo 150.000 in 200.000 din. Posadki obeh ladij sta bili izpuščeni in sta odpotovali z italijansko ribiško ladjo »Benedetto«, ki se je zatekla v Rogoznico pri Šibeniku, baje zaradi neurja. Sumijo pa, da se je hotela ta ladja približati jugoslovanski obali, da bi po radiju opozorila ostale italijanske ribiške ladje o gibanju jugoslovanskih patrolnih ladij.

Letos nad 4 milijarde din za Majdanpek

Po današnjih svetovnih cenah se bo skupna vrednost nove proizvodnje bakra in superfosfata povečala za 10,3 milijarde din — Za dokončno zgraditev bo treba investirati še okrog 24 milijard din

Beograd, 5. febr. Za dela v zvezi z odpiranjem rudnika Majdanpek bo dala zveza letos iz svojih sredstev 4 milijarde 50 milijonov din. Načrt del obsega otvoritev in zgraditev rudnika ter flotacije za predelavo iz 3,6 milijonov ton rude na leto, zgraditev nove točilnice bakra in tovarne žvepene kisline v Boru, tovarne superfosfata v Prahovem z letno proizvodnjo 575.000 ton in zgraditev železniške proge Brodce-Majdanpek.

Z urednikovanjem teh načrtov se lotevamo enega izmed največjih investicijskih načrtov v prihodnjih letih. Proizvodnja

lejavti razprave o nemškem vprašanju, če se neposredno ne bi pokazala možnost za sporazum, in se bo potrudila, da bodo ministri za zunanje zadeve prešli na razpravo o tretji točki dnevnega reda — o avstrijskem vprašanju.

TISKOVNA KONFERENCA V DRŽAVNEM SEKRETARIATU ZA ZUNANJE ZADEVE

Balkanski pakt je važen prispevek mednarodnemu sodelovanju

Jugoslavija se zelo zanima za zamenjavo raznih oseb z državami vzhodne Evrope — Vojaški razgovori med državami anbarskega sporazuma bodo v kratkem v Ankari

Beograd, 5. febr. (Tanjug) Na današnji tiskovni konferenci je zastopnik državnega sekretariata za zunanje zadeve, odgovarjajoč na vprašanja tujih in domačih novinarjev, izjavil, da se Jugoslavija zelo zanima za zamenjavo raznih oseb z državami vzhodne Evrope. Pojasnil je, da kakšne osebe gre. To so jugoslovanski državljani, ki so jih iz raznih vzrokov zadržali v državah Vzhodne Evrope in se ne morejo vrniti v Jugoslavijo, kot n. pr. bivši gospodarski izseljenci, študenti, otroci, osebe, ki so jih satelitske armade Nemčije mobilizirale in so po vojni morale ostati v vzhodnoevropskih državah itd. Zastopnik državnega sekretariata je poudaril, da je v českoslovanskih zapisih 7 jugoslovanskih državljanov, bivših uslužbenec jugoslovanskih predstavništva v Českoslovaški. Niti eden izmed njih ni bil javno obsojen. Jugoslovanska vlada je že večkrat zahtevala, da bi jugoslovanskim diplomatskim predstavnikom dovolili, da bi te osebe obiskali, jim pomagali s paketi, toda brez uspeha. Jugoslavija bi rada zamenjala te osebe za določeno število českoslovanskih državljanov, ki so bili obsojeni v Jugoslaviji.

Podobne težave ima Jugoslavija tudi z drugimi sosednimi vzhodnoevropskimi državami. Zastopnik državnega sekretariata je dejal, da se o teh vprašanih razgovarja po redni diplomatski poti s tistimi državami vzhodne Evrope,

s katerimi je do sedaj uredila normalne diplomatske stike. Na vprašanje v zvezi z bližnjimi vojaškimi razgovori med državami anbarskega sporazuma je zastopnik državnega sekretariata odgovoril, da se bodo ti razgovori v kratkem začeli, in sicer verjetno v Ankari, da pa dan še ni določen. O balkanskem paktu je izjavil, da je trajen in je posledica globoke povezanosti interesov Jugoslavije, Grčije in Turčije ter da je važen prispevek k politiki miru in mednarodnega sodelovanja. Dožal je, da jugoslovansko stališče do atlantskega pakta ne more imeti nobenega vpliva na jugoslovansko stališče do balkanskega sodelovanja in balkanskega pakta.

Sporazum bo koristil Britaniji

London, 5. febr. (Tanjug). Britanski minister za surovine lord Woolton je izjavil danes v Manchesteru, da bo pred kratkim sklenjen trgovinski sporazum Velike Britanije z Japonijo.

Poslanik Repič izročil poverilnice

Bern, 5. febr. (Tanjug). Novo imenovani jugoslovanski poslanik v Švici, Viktor Repič je izročil danes dopolne poverilnice pisma predsedniku konfederacije g. Rodolpu Ribatelju. Pri izročitvi so bili navzoči vodja političnega oddelka Max Pettipier, šef protokola Robert Mauriere in kancler Charles Oser. V spremstvu ministra Rapića sta bila svetnika poslaništva Dušan Jovanović in Vojin Krtolica.

Sporočilo zvezne Ljudske skupščine

Beograd, 5. febr. Danes je bilo uradno sporočeno, da bosta odbor za gospodarstvo in odbor za proračun zveznega zbora ljudske skupščine začeli 10. februarja pretresati zve-

zni družbeni plan in zvezni proračun za 1954. Beograd, 5. febr. Odbor za narodno gospodarstvo zbora proizvajalcev zvezne Ljudske skupščine je sklical sejo za 10. februarja. Zelo verjetno je da bo to pravzaprav skupna seja odbora za gospodarstvo zveznega zbora in odbora za gospodarstvo zbora proizvajalcev zvezne ljudske skupščine, na kateri bosta oba najprej poslušala poročilo zastopnika zveznega izvršnega sveta o družbenem planu za 1954. Pozneje bosta oba zbora verjetno delala ločeno in hkrati pretresala družbeni plan, dajala svoje pripombe in sprejemala sklepe, ki jih bosta nato v bistvenih vprašanjih spravila v sklad in ločeno poslala zvezni skupščini v končno odobritev.

V skupščinskih krogih so prepričani, da bo na dnevnem redu marčevega zasedanja skupščine pretres družbenega plana. Odbor za narodno gospodarstvo zbora proizvajalcev zvezne skupščine bo poleg tega do konca meseca po svojih zastopnikih sodeloval pri razpravi o predlogu zakonov s področja kmetijstva, katere začetek je napovedan za 8. februar. Razprava bo v pododboru odbora za gospodarstvo zveznega zbora.

je predlog Molotova popolnoma nesporemljiv.

Berlin, 5. febr. (AFP). Zadnji na današnji seji je govoril sovjetski minister Molotov. Dejal je, da njegova vlada želi združitev Nemčije, do katere bi po njegovem mnenju moglo priti le s svobodnimi volitvami brez nadzorstva okupatorjev ali nevtralnih predstavnikov. Molotov je trdil, da je mogoča sestava vsememške vlade iz predstavnikov vzhodnega in zahodnega področja. Kot dokaz temu je Molotov navedel sodelovanje komunistov v povojnih vladah evropskih držav. Te koalicijske vlade, je dejal Molotov, so evolvirale v dveh smereh. Nekatere države so postale ljudske demokracije, v drugih pa ješel razvoj v nasprotni smeri in komunisti so zapustili vlade. Molotov je nato vprašal kakaj ne bi zahodni ministri sprejeli to izkušnjo tudi v Nemčiji.

Minister Eden na poti v konferenčno poslopje

Namesto obreda - množično sežiganje mrtvih

Sožalna brzojavka jugoslovanskega veleposlanika v Indiji ob veliki nesreči v Alahabadu

New Delhi, 5. febr. (Tanjug). Ob nesreči na verski proslavi, ki je terjala življenja več sto ljudi, je poslal jugoslovanski veleposlanik v Indiji dr. Nikolić predsedniku republike Indije Rajendri Prasadu naslednjo brzojavko:

»Globoko so me pretresla poročila o tragediji v Alahabadu. Vaši Ekscelenci in indijski narod izrekam iskreno sožalje jugoslovanskih narodov, jugoslovanske vlade in moje osebne sožalje.«

New Delhi, 5. febr. (Tanjug). Ker ni uradnih podatkov o številu smrtnih žrtev pri Alahabadu, navajajo davišnji indijski časopisi o tem različne podatke. Indijska vlada je naročila posebni komisiji, naj preišče vzroke in ugotovi krivce. Romarji so včeraj ves

dan prestrašeni odhajali iz svetišča. Obred kopanja v reki Ganges se je spremenil v množično sežiganje mrtvecev. Obala Gangesa pri Alahabadu, na kateri se je bilo pred nesrečo zbralo okrog 5 milijonov ljudi, so sedaj popolnoma izumrle.

Pogodba med Jugoslavijo in Turčijo

Ankara, 5. febr. (Tanjug). V Ankari je bila podpisana pogodba, po kateri bo Jugoslavija dobavila Turčiji 205 vagonov cistern za prevoz tekočega goriva. Naročilo je prevzela jugoslovanska tovarna Dragoslav Jovanović — Goša iz Smederevske Palanke, ki bo dobavila vagono po jugoslovanskem izvoznem podjetju »Invest-Import«.

KLJUB POMANKANJU ELEKTRIKE

termocentrale še vedno ne delajo s polno zmogljivostjo

V januarju so naše termocentrale Brestanica, Trbovlje, Velenje in Ljubljana proizvedle okroglo 23 milijonov kWh električne energije; če bi delale s polno zmogljivostjo, bi proizvodnja znašala 29 milijonov kWh, to se pravi, da je znašala 6 milijonov kWh ali 21% manj. Nerazumljivo je, kako da se to dogaja ob današnjem velikem pomanjkanju elektrike, ko nam na drugi strani v zadnjem času celo Avstrija dobavlja po 120.000 kWh električne energije dnevno in nam na ta način pomaga v stiski. Termocentrale navajajo kot vzrok za manjšo proizvodnjo pomanjkanje premoga in dobave nekvalitetnega premoga od nekaterih premogovnikov.

Ce bi naše termocentrale delale s polno zmogljivostjo, bi bile v industriji potrebne za približno 10.000 kWh manjše redukcije elektrike na delovni dan ali v kWh 240.000. Po našem družbenem planu pomeni za našo industrijo — brez večjih odjemalcev kot na primer elektrokemija in črna metalurgija — 1 kWh narodni dohodek (plača plus akumulacija) v vrednosti 230 din. Na osnovi tega lahko izračunamo, da so samo v januarju naše termocentrale ustvarile skoraj milijardo 500 milijonov dinarjev narodnega dohodka manj.

Kaj storiti? Edina rešitev, ki je zelo jasna in preprosta, je v tem, da premogovniki povečajo svoje dobave termocentralam. Oni se sicer izgovarjajo, da so pri sklepanju pogodb prosti in da velikega pomanj-

kaja ne morejo odpraviti. Vse to je res, toda kaj pa splošni družbeni interes? Premogovniki bi se morali zavedati, da je elektroenergija kri našega gospodarstva, brez katere v proizvodnji ni življenja. V naših rudarskih kolektivih, zlasti pa v organih njihovega delavskega upravljanja pa tudi v njihovih pristojnih okrajnih ljudskih odborih bi morala vladati tako visoka socialistična zavest, da bi v današnjem težkem položaju stali vsi, da preprečijo nadaljnje mrtvičenje celotne naše

Letošnje zvezne investicije za mesto Beograd

Načrt zveznega družbenega plana vsebuje med drugim tudi predlog za dotalije našemu glavnemu mestu Beogradu. Po predlogu zveznega družbenega plana naj bi dobil Beograd zvezne investicije v znesku dve milijardi 605 milijonov dinarjev, in sicer za nadaljevanje gradnje novega Beograda, za projektiranje novega letališča, za gradnjo mostu čez Savo in za gradnjo stanovanj.

Iz zveznih investicij naj bi dobil Beograd za gradnjo mostu čez Savo 840 milijonov dinarjev, za dograditev tega mostu pa bo potrebnih še 760 milijonov dinarjev. Za dograditev novega Beograda naj bi znašale po predlogu zveznega družbenega plana zvezne investicije 960 milijonov dinarjev, za gradnjo stanovanj v našem glavnem mestu pa 500 milijonov dinarjev.

Predsednik republike sprejel generalnega polkovnika Peka Dapčevića

Beograd, 5. febr. Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel danes dopoldne v Belem dvorcu generalnega polkovnika Peka Dapčevića pred njegovim potovanjem v Etiopijo, kjer bo kot poseben odposlanec predsednika republike izročil odlikovanje etiopskemu cesarju Haile Selasiju in drugim etiopskim visokim funkcionarjem.

Predsednik zvezne Ljudske skupščine Moša Pijade na seji ljudskega odbora

Beograd, 5. febr. Predsednik zvezne ljudske skupščine Moša Pijade in ljudski poslanci z zvezne skupščine Vladimir Simić in Veljko Vlahović so danes sodelovali pri delu sedme skupne seje obeh zborov ljudskega odbora mesta Beograda.

Predno so pričeli z dnevnim redom je predsednik mestnega ljudskega odbora Djurica Jojić obvestil odbornike o ukrepih, ki so bili podzeti za odpravo posledic vremenskih nepravil. Ze tekoni jutrišnjega dne ne bo nobenih omejitev pri preskrbi mesta z električno energijo, razen za nekatera industrijska podjetja. Prav tako pričakujejo, da se bo v nekaj dneh izboljšala tudi preskrba s kurivom.

Japonska gospodarska delegacija pride v Beograd

Beograd, 5. febr. Jugopres je izvedel, da pričakujejo prihodnje dni prihod japonske uradne gospodarske delegacije, ki jo vodi Itaro Mizuno, bivši pooblaščen minister in direktor oddelka za zunanjo trgovino v japonskem zunanjem ministrstvu. Japonska delegacija se bo med svojim bivanjem seznanila z gospodarstvom in potrebami Jugoslavije ter bo poskušala navezati tesnejše gospodarske stike z jugoslovanskimi gospodarskimi krogi in podjetji. To je prva uradna japonska delegacija, ki bo prišla po končani vojni v Jugoslavijo.

Seja izvršnega sveta Hrvatske

Zagreb, 5. febr. Na seji, ki je bila pod predsedstvom Jovana Blaževića, je republiški svet razpravljao o rokih za volitve delavskih svetov na Hrvatskem. Proučili so tudi položaj delavcev v tovarnah, ki so morale zaradi pomanjkanja električne energije omejiti proizvodnjo, ter nekatera druga tekoča vprašanja.

V Nišu bodo proizvajali miniaturne radijske cevi

Niš, 5. febr. RR zavodi v Nišu bodo proizvajali miniaturne radijske cevi za industrijsko-elektronska podjetja in radijske postaje. Prihodnje leto bodo montirali stroje in instalacije, 1956 pa bo začela proizvodnja. Po perspektivnem planu naj bi 1960. leta proizvajali radio-rentgenski zavodi okoli milijon komadov teh cevi.

proizvodnje zaradi pomanjkanja elektrike; posebno se, ker so tudi sami močni potrošniki elektrike, so pa edini v industriji, ki po današnjih omejitvah uporabe elektrike niso prizadeti.

Menimo, da bi bilo trenutno odveč razpravljati tudi o krivdi samih termocentral, ker si niso pravočasno priskrbele zadostnih zalog premoga. Letošnje težke izkušnje jim bodo za bodečo — kakor sploh vsej naši proizvodnji — dobra šola. Sedaj je najvažnejše, da se za vsako ceno izvečemo in nepotrebnih zagate in termocentralam omogočimo polno proizvodnjo.

Jugoslovansko-avstrijska konferenca o režimu na Dravi

Beograd, 5. febr. — Jugopres poroča, da bo še ta mesec sestanek jugoslovansko-avstrijske komisije, ki naj reši še zadnja odprta vprašanja glede režima na Dravi, ki izvirajo iz izkoriščanja te reke v elektro-energetске svrhe. Točen datum in vrst sestanaka še ni določen. Vsekakor pa bo ta sestanek v Avstriji. To bo že četrti avstrijsko-jugoslovanski sestanek o režimu na Dravi. Prvi sestanek je bil na Bledu, drugi v Vrbi na Koroskem, tretji pa v Opatici. Ko bodo končana ta pogajanja, bo sestavljena jugoslovansko-avstrijska državna komisija, katere statut je bil že sprejet.

Velike izgube zaradi pomanjkanja električne energije

Delavski svet jeseniške železarne je razpravljal o januarski proizvodnji

Jesenice, 5. febr. Ker so v dobi naših rek močno upadle, je dobila jeseniška železarna okoli 52.000 kilovatov premalo električne energije in so morali zaradi tega v preteklem mesecu obratovati le z delno zmogljivostjo. To se je močno poznalo pri proizvodnji. Plavž je dosegel 65 odstotkov mesečne proizvodnje, električna peč 7,8 odstotkov, težka poraba 63, valjar na »2400« — 80,6 odstotkov, skupno je tovarna dosegla 78,4 odstotka mesečnega plana. Zaradi tega je bilo v tovarni izdelano 14.979 ton manj železa in jekla ter od tega odpade na blagovno proizvodnjo 2.903 tone. Železarji so bili prisiljeni v preteklem mesecu izkoristiti dopuste in je bilo v tem času izkoriščenih 4.500 dni.

Tudi sicer podzema kovi narji vse ukrepe in kljub temu, da znaša izguba (skupna in blagovna proizvodnja) 543.745.000 upajo, da bodo to veliko izgu-

bo morda do konca leta povsem nadoknadili. To je nedvomno dokaz poštovanosti kovinarjev, ker upoštevajo atmosfersko neizdatost, ki je prizadela vso Jugoslavijo ter skušajo tako s svojimi močmi nadoknaditi škodo. M. S.

V vseh krajih države se promet normalizira

Beograd, 5. febr. Po obvestilih, ki jih je dala glavna direkcija jugoslovanske železnice, bo danes v celoti vzpostavljen promet na progh Zagreb-Split, Vršac-Zrenjanin, Bela Crkva-Vršac, Pančevo-Vršac in Jaska-Tomiš-Kovin. Železniški promet v Sloveniji, Bosni in Hercegovini ter Makedoniji je normalen. V južni Srbiji vozijo vlaki na vseh glavnih progh, razen na delu proga Niš-Pragovo in na ozkotirnih progh Stalac-Paraćin-Zaječar ter nekaterih drugih.

Letala jugoslovanskega aerotransporta vozijo normalno na vseh mednarodnih progh iz Zagreba, jutri pa bodo vrhjetno začela voziti tudi iz Beograda. Z zemunskega letališča bo

po nekaj dneh jutri prvič letelo letalo v Titograd.

Automobilski promet v Srbiji je vzpostavljen tudi na cestah Beograd-Zagreb, Beograd-Stara Pazova, Beograd-Obrenovac-Valjevo, Valjevo-Sabac, Bor-Brestovacka banja itd.

V Makedoniji je spet začelo snežiti

Skopje, 5. febr. Danes je v vsej Makedoniji spet začelo snežiti. Najbolj zasedeno je v obdobju okrajnjak, so večerjati s velikim trudom, ob pomoči članov Socialistične zveze, buldožerjev in traktorjev čistili zasedene ceste. Kičevo je še 5 dni popolnoma odrezano od ostalih krajev v republiki.

Ko so vzpostavili normalni železniški promet čez Rankovičev in Rištovac, so večerjati in danes prispeli v Skopje in ostala mesta Makedonije prvi transporti s hrano in kurivom.

Po štirih dneh prvi vlak v Splitu

SPLIT, 5. febr. Danes okoli 13. ure je prišel v Split po štirih dneh zastoja prvi vlak iz Zagreba. Vlak, ki je pripeljal v Split s peturno zamudo, se je prebil po unski progi preko Bosne, ker je promet po liški progi še vedno prekinjen.

Pred ustanovno skupščino Zdrženja građbenih podjetij FLRJ

Beograd, 5. febr. Dne 28. februaria bo v Opatiji ustanovna skupščina Zdrženja građbenih podjetij FLRJ. Udeležilo se je nad 500 zastopnikov građbenih podjetij iz vseh republik. V iniciativnem odboru, ki deluje že od lanskega novembra, poudarjajo, da bo glavna naloga novega združenja doseči sodelovanje građbenih podjetij pri reševanju skupnih vprašanj, skrb za napredek in proučevanje znanstvene organizacije dela na tem področju ter skrb za naraščaj v građbeništvu.

Na ustanovni skupščini v Opatiji bodo med drugim razpravljali o vprašanjih jugoslovanskega građbeništvu v svetu, o novih gospodarskih ukrepih ter o kritičnem materialu, strokovnih kadrih, naraščaju in mehanizaciji.

Novo združenje bo delovalo v okviru Industrijske zbornice FLRJ.

Petina republiškega proračuna za zaostale kraje

Po predlogu republiškega proračuna LR Srbije, ki ga je poslal te dni izvršni svet Srbije skupščini, da o njem razpravljajo na svojem naslednjem zasedanju v začetku marca, bodo do bili zaostali kraji in okrajji, ki so gospodarsko razmeroma nerazviti, iz republiškega proračuna posebno dotacijo za kritje izdatkov. Vse te dotacije znašajo 20% od skupnih proračunskih izdatkov LR Srbije.

Proslava 150-letnice prve srbske vstaje v Valjevu

Valjevo, 5. febr. Proslava 150-letnice prve srbske vstaje v Valjevu se je pričela sinoči s slavnostno akademijo v narodnem gledališču, ki je posvečeno spominu usmrtenih valjevskih knezov Alekse Negadovića in Ilije Birčanina. Dopolnilo je bil pri spomeniku, na kraju, kjer je Dahiija Fočić Mehmed Aga usmrtil 5. februaria 1804. leta valjevsk kneze, slavnostni miting, kateremu je prisostvovalo veliko število ljudi iz Valjeva in okolice. O Aleksi Negadoviću in Iliji Birčaninu ter njunemu delu pri pripravi za vstajo, je govoril Rado Drašković, upravnik državnega arhiva v Valjevu. Za njegovim govorom je sledil kulturno umetniški program. Za tem so predstavniki okrajnega ljudskega odbora in množičnih organizacij položili ob spomenik venke.

Danes so bili spominke svečanosti tudi v Brankovini, kjer je pokopan Aleksa Negadović ter v Celijah, kjer je pokopan Ilija Birčanin.

Januarski pregled

Cene na drobno v glavnem nespremenjene

Beograd, 5. febr. Po podatkih zveznega zavoda za statistiko in evidencio se cene na drobno v januarju, če jih primerjamo s cenami v lanskem decembru, izjemno cen za kurjavo, petrolej, orodje in građbeni material, v glavnem niso bistveno spremenile.

Drva za kurjavo so se podražila povprečno za 13,8%, lignit pa za 6,7%. Do te podražitve je prišlo zaradi manjših ponudbe in nove stopnje prometnega davka. Dobavo drv za kurjavo niso mogle kriti povečanih potreb široke potrošnje, tako da jih je ves mesec v velikih mestih primanjkovalo. Velike težave so bile v januarju tudi pri preskrbi prebivalstva in industrije s premogom, ker rudniki niso mogli dobaviti pogodbenih količin, potrebe pa so zaradi hudega mraza bistveno narasle. Lignit in rjav premog sta se v glavnem podražila zaradi zmanjšanje regresa trgovinskim podjetjem, medtem ko je imelo večje povpraševanje zaradi mraza na cene manjši vpliv.

Petrolej za razsvetljavo se je podražil od 86 na 94 dinarjev, ker se je prometni davek povečal od 50 na 70 dinarjev. V krajih, kjer so imeli še stare zaloge, do podražitve ni prišlo. Najbolj so se dvignile cene za vprežne in ročne kmetijske stroje kakor pluge, škroplilnice in drugo. Tudi ta podražila.

34 avtorjev bo razstavljalo v Benetkah

Beograd, 5. febr. Člani zvezne žirije in predstavniki komisije za kulturne zveze z inozemstvom so izbrali za predstavitev mednarodno razstavo slik v Benetkah 27 del 34 avtorjev. Izbor je bil izvršen iz del, ki so bila razstavljena na I. zvezni razstavi grafike, ki je bila nedavno v Beogradu. Žirija je menila, da bo izbor slik pokazal raznovrstnost in bogastvo sodobne jugoslovanske grafike.

Za komisija jugoslovanske razstave v Benetkah je določen član slovenske akademije znanosti in umetnosti, univ. prof. Franc Stele.

Se o komunalnih zavodih

Za delo na cesti ni »dobere« kdor koli — So stvari, ki jih ni mogoče reševati enotno — Nova uredba o finančno samostojnih zavodih je prezrla doseženi gospodarski razvoj — Uspehi samoupravljanja — Dva konkretna predloga

V članku »Pohtimo, da ne bo zmede« je Stanko Lamberger dne 23. januarja poročal o sestanku zastopnikov komunalnih zavodov na tajnitosti za komunalne zadeve MLO. Obravnava je noči polno, ki naj bi ga imeli ti zavodi po noči urediti, vendar se po mojem mnenju ni dotaknil glavnega problema. Komunalni zavodi imajo tako raznoliko dejavnost, da bi delavce enotno in istega znanja lahko ustrojili v ope placirskih skupin, kakor so konfektarska, mehanizacija, građbeni itd. Čeprav je res, da je med njimi največ neeksplozivnih delavcev, ki opravljajo najzahtevnejše, pa tudi naj-

nepriljubnejša dela. Ti ostanejo po noči ureditvi na najnižji skupni nivo tega problema. Lamberger ni nakazal, v čem je torej bistvo tega, kar priznava odgovorni ljudem o zavodih prav resne skrbi? Danes govorimo pogosto o brezposelnosti, dejstvo pa je, da ljubljanska Uprava cest in Snaga ne moreta dobiti delavcev za svojo vzdrževalno službo. Obema manjka vsaj 70 ljudi, ki bi bili potrebni, da se kolikor toliko izpolni delovna mesta. Delavci sicer prihajajo na zavod in sprajujejo za delo, ko jim pa pomanjka, za kakšno delo gre, odidejo. Za 30.— din na uro so pripravljeni

hopaki jarko, za 35 do 40 din na uro počijo konati cest in podobno. Enake je pri Kanalizaciji, ki ne more in ne more dobiti čistilcev kanalov. Če bo nova uredba v celoti obveljala, se bo to stanje še poslabšalo. Ljudje bodo zahalali isplacilo in

Uprava za delo niso ni posla. Snagi in zadržanih delovnih mest ena za delo splošnega človeka, ki bi hotel delati na cesti. Fizično manj sposobni ali celo duševno defektni za takšna dela gotovo niso primerni. Do leta 1951 so imeli ljubljanski občinski izostankov pri Snagi do 25%, o zadržanih delovnih mestih pa največ do 5 odstotkov. To se posledica manjše nove prakse, glede na katero menimo, da osak delavce res ni zmogel opravičiti cestnih del v našem programu in ob ostalem času. Dosegli pa smo to tudi z uvedbo primerne stimulativne nagraditve. Akordni sistem čiščenja ulic in redne mesečne nagrade za dobro izvedeno delo uspešno osak delavce. Način razporeditve komunalnih zavodov so na naši državi bolj različni. V Sloveniji in se posebej v Ljubljani smo glede tega nedavno precej razmišljali. V bratskih republikah nam imajo na pr. ti zavodi dovolj delovnih mest, ki jih v Ljubljani pa je to stalno veliko preprašanje. Mi imamo delovno samoupravljanje, drugje ga nimajo. Menim, da je nemogoče, najti pravilno razporeditve, ki bi bila za vse države enaka. Zato mislim, da morajo upoštevati specifičnosti posameznih krajev ali škrih področij. Uredba bi se morala glasiati tako, da bi imeli ljudski odbori pravico, določiti plačane sklade s posameznimi predpisi in sicer v skladu s svojimi prilikami.

Novo uredba o finančno samostojnih zavodih ima še eno značilnost, in sicer o tem, da zaustavlja gospodarski razvoj komunalnih zavodov in jih sili nazaj pod administrativno upravljanje MLO. Kakor že rečeno, imajo komunalni zavodi v Sloveniji kolektivno upravljanje in to želijo uvesti tudi o drugih republikah. Kongres sindikatov LR Srbije bo na primer pod posebno točko obravnaval zahtev komunalnih zavodov za kolektivno upravljanje. Tam gre do s svojo zahtevno še dalje, kot smo mi danes, in zahtevajo status gospodarskih podjetij. V bistvu imajo pravo. Tudi pri komunalnih delih se lahko uporabljajo delavci, ki so morali včasih prebrskati kanal in podobno. Tu imamo torej prav tako opraviči s plodovi dela, kakor o tovarnih obutne, pohištvo, konfekcije itd. Čemu torej odrekati ljudem o zavodih, ki delajo za našo prihodnost? Pa tudi uredbi pride v primer, kjer se vzpostavi kolektivno upravljanje, o tak kolektivni upravniki organ iz tih delavcev zasodena tretjina, dve tretjini članov pa imenjuje ljudski odbor. V tem se delavsko samoupravljanje dajansko ukinja, ne glede na uspehe, ki jih je dala zadnja leta. Naj na omedel le primer »Snage«. V obliki dotacije je dal mestni ljudski odbor za Snago leta 1951 12 milijonov, leta 1951 (za »Snago« in javno razsvetljavo skupaj) 11 milijonov, leta 1952 — 21 milijonov in leta 1953 — 35 milijonov din. V istem času so znašali lastni dohodki: leta 1951 — 7 milijonov, leta 1952 — 11 milijonov in leta 1953 — 16 milijonov.

Te o bistvu svoje številke ponedo, da je moral izdati mestni ljudski odbor leta 1950, ko je bil samoupravljanje pričelo in ko je bil poljal silovanje izdati za 12 milijonov, 12 milijonov din, lani pa je 19 milijonov. Malone odveč je oprejanje, kakšno je bilo lica Ljubljane takrat in kakšno je danes. Prepričan sem, da je edino pravilno, da gremo po tej poti naprej, in da se prihodnost enako za Upravo cest in Kanalizacijo.

Namem teh orstic je, sprožiti razpravo o razmerah o komunalnih zavodih na splošno. Po mojem mnenju bi imeli opraviti s takimi področji, če bi vztrajali pri izdatkih odločbah. Konkretno predlagam, da se 37. člen iz naedene uredbe iz lanskega decembra izpolnijo z določenimi, da so pristojni ljudski odbori upravičeni izdati za komunalne vode predpise o plačnih skladih, spremeni pa naj se tudi 14. člen, in sicer o tem smislu, da prideva o kolektivni upravniki organ iz vst delavcev zasodena tretjina, dve tretjini članov pa imenjuje ljudski odbor. V tem se delavsko samoupravljanje je bolj krepil, ne pa, da se praktično odpravi. S tem pa ni rečeno, da sedanj predpis ne bi bil smiseln o perspektivni. Vseeno pa je treba oprejanje komunne in ko imel ta ideja trdnje oblike, kakor jih ima danes.

Devizni tečaj

Na deviznem obračunskem mestu v Ljubljani so bili 5. februaria zaključki po naslednjih tečajih:

USA dolar 804 (802,94, 805,75, 169); avstr. funt 2599,68 (2598, 2600, 185); DM 20,909 (20,876, 21,101, 178); belg. frank — (1761,54, 1800, 209); franc. frank — (230,85, 240,64, 181); Sfrs 19,400 (19,309,03, 19,420,45, 183); Lit 130 (130, 128,40, 168); Lit STO 118 (118, 116, 142); holand. forint — (30,024,34, 30,007,12, 133); Svcd. kr. — (14,000, 14,000, 14,01); egipt. funt — (1800, 1800, 109); obr. dolar Avstr. 793.— 792,18, 796,38, 165); obr. dolar Grčija — (654,32, 657,96, 119); obr. dolar Brazilja — (623,74, 627,16, 109); obr. dolar Brazil. — (600, 620, 106).

Opomba: V sklepaju pomeni 1. številko predhodni srednji tečaj FLRJ, 2. številko srednji tečaj FLRJ, 3. številko azlo v %. Critica za devizni tečaj pomeni, da v določenih devizi v Ljubljani ni bilo zaključkov.

Situacija: Tečaj nalahko rastejo pod vplivom tečajev na ostalih obr. mestih. Trgovalje živahnou, prometa preko 82 milijonov. Na poljskem velika količina obr. dolarjev Avstr. preceh. Vseeno je v dv. Glavni prodajalec Rudnik Svina, Mežica, Industrija usnja, Kamnik in Putnik, Ljubljana.

Včeraj objavljeni tečajji so tečajji posebnega sestanka z dne 4. t. m., kar s tegn popravljamo.

EXPORTPROJEKT

podjetje za komercialno in turistično propagando Ljubljani, Cankarjeva 4 potrebuje zaradi razširitve svojega foto oddelka tri dobre strokovnjake:

FOTOGRAFA — SNE-MALCA

FOTOGRAFA — LABO-RANTA

RETUŠERJA ZA AMERIKANSKO RETUŠO

Za prvi dve mesti pride-deti v poštev samo interese-nti, ki lahko samostojno in kvalitetno izvršujejo vsa dela iz fotografije stroke, za tretje pa je potrebno po-goj obvladanje grafičnega risanja in poseben smisel za tovrstna dela.

PONUDBE z osebnimi podatki, kratkim življenje-plsom, navedbo dosežanj, prakse in ev. prilozitvi na: naslov do 20. febr. t. l.

Skupščinski odbori Lk Srbije bodo pretresali družbeni plan in proračun za 1954

Beograd, 5. febr. V odborih Ljudske skupščine Srbije se bo začela 15. februaria razprava o predlogu družbenega plana in proračuna. Ta dan se bosta zbrala odbora za gospodarstvo in proračun obeh svetov in najprej sprejela svoje poslovnik, nato pa bodo člani odborov na skupni seji poslušali poročilo o družbenem planu in proračunu Srbije, ki ga bo podal zastopnik republiškega izvršnega sveta. Odbori bodo na prihodnjih sejah pretresali predlog plana in proračuna.

Nove predpise za zaščito matere in otroka pripravljajo

Beograd, 5. febr. Skupina strokovnjakov komisije za zaščito matere in otroka zveznega zavoda za narodno zdravje pripravljajo predloge za dopolnitev in spremembo obstoječih in za sprejemanje novih zakonskih predpisov, ki urejajo zaščito matere in otroka. Obsežno delo, ki bo, kot izgleda, trajalo celo leto, ima za cilj izboljšati zaščito matere in otroka in omogočiti, da se ta zaščita razvija vzporedno z našim splošnim družbenim razvojem.

Da bi slonelo delo pri reviziji

sedanjih določil na čim bolj konkretnih in proučenih gradivih, namerava komisija za zaščito matere in otroka izdelati vsestranske analize o stanju zdravstvene zaščite v čeli državi, posebej pa še v večjih mestih, industrijskih centrih in na vasi. Prav tako bo komisija proučila organizacijsko strukturo institucij, ki nudijo zaščito materam in otrokom, sedanjo mrežo institucij in perspektivo razvoja o z ozirom na pogoje in potrebe posameznih krajev. Končno bodo proučili sistem vzgoje kadrov v teh ustanovah in pripravili večletni orientacijski program za dotok tega kadra in njegovo strokovno izpopolnjevanje.

V Makedoniji razpravljajo o III. plenumu CK ZKJ

Skopje, 5. febr. Več članov CK ZKJ in CK ZK Makedonije bo imelo prihodnji teden pred komunisti in člani SZDL predavanja o tretjem plenumu CK ZKJ. V Skopju bodo govorili Ljupčo Arsov, Strahil Gigov in Vaum Naumovski.

O delu III. plenuma CK ZKJ živahno razpravljajo komunisti na letnih sestankih osnovnih organizacij, ki so sedaj na področju vse republike.

Januarski pregled

Cene na drobno v glavnem nespremenjene

Beograd, 5. febr. Po podatkih zveznega zavoda za statistiko in evidencio se cene na drobno v januarju, če jih primerjamo s cenami v lanskem decembru, izjemno cen za kurjavo, petrolej, orodje in građbeni material, v glavnem niso bistveno spremenile.

Drva za kurjavo so se podražila povprečno za 13,8%, lignit pa za 6,7%. Do te podražitve je prišlo zaradi manjših ponudbe in nove stopnje prometnega davka. Dobavo drv za kurjavo niso mogle kriti povečanih potreb široke potrošnje, tako da jih je ves mesec v velikih mestih primanjkovalo. Velike težave so bile v januarju tudi pri preskrbi prebivalstva in industrije s premogom, ker rudniki niso mogli dobaviti pogodbenih količin, potrebe pa so zaradi hudega mraza bistveno narasle. Lignit in rjav premog sta se v glavnem podražila zaradi zmanjšanje regresa trgovinskim podjetjem, medtem ko je imelo večje povpraševanje zaradi mraza na cene manjši vpliv.

Petrolej za razsvetljavo se je podražil od 86 na 94 dinarjev, ker se je prometni davek povečal od 50 na 70 dinarjev. V krajih, kjer so imeli še stare zaloge, do podražitve ni prišlo. Najbolj so se dvignile cene za vprežne in ročne kmetijske stroje kakor pluge, škroplilnice in drugo. Tudi ta podražila.

34 avtorjev bo razstavljalo v Benetkah

Beograd, 5. febr. Člani zvezne žirije in predstavniki komisije za kulturne zveze z inozemstvom so izbrali za predstavitev mednarodno razstavo slik v Benetkah 27 del 34 avtorjev. Izbor je bil izvršen iz del, ki so bila razstavljena na I. zvezni razstavi grafike, ki je bila nedavno v Beogradu. Žirija je menila, da bo izbor slik pokazal raznovrstnost in bogastvo sodobne jugoslovanske grafike.

Za komisija jugoslovanske razstave v Benetkah je določen član slovenske akademije znanosti in umetnosti, univ. prof. Franc Stele.

Za razvoj piranskega pristanišča

Koper, 5. febr. V Piranu je ustanovljena komisija iz zastopnikov pomorskega inštituta »Agmarite«, lusk kapitanije in raznih privatnikov, da bi se pogovorili o razvoju piranskega pristanišča. Kot smo že pisali, predvideva letošnji družbeni načrt preusmeritev piranske ladjedelnice, ki naj bi poleg gradnje lesenih ladij popravljala tudi ladje železnih konstrukcij. Na sestanku so člani najprej pozdravili sklep ljudskega odbora iz Kopra, ki določa nekaj desetnih milijonov dinarjev za nabavo velikih tovarnih čolnov. Zatem so ugotovili, da je precejšnje število ladij zastarelih in jih bo treba obnoviti. Opozorili so tudi, da je nujna nabava dveh ladij s skupno tonažo 600—700 ton za prevoz premoga iz sičevskega rudnika in za prevoz soli.

Sinoči je bil v Piranu tudi se-

staneč mestnega ljudskega odbora, na katerem so sprejeli zaključni račun iz leta 1953 v znesku 42 milijonov dinarjev. Nato so izvolili svete odbora in razne komisije. Sklenili so tudi reorganizirati trgovinsko mrežo, zaradi česar bodo likvidirali mestno trgovsko podjetje in ustanovili podjetje za tekstil in obutev ter podjetje za živila in galanterijo.

Za pospešitev ribolova bodo v Piranu v kratkem ustanovili podjetje »Ribič«, ki bo prodajalo ribe tudi na debelo. Novo podjetje bo imelo na razpolago tri motorne ribiške ladje za zimski lov in za lov na odprtem morju. V načrtu imajo tudi nabavo treh ladij za lov na tuno, kar morajo naše tovarne ribijh konzerve kupovati ručno na drugih tržiščih, kar znatno draži proizvodnjo. J. L.

Pomorske zveze z Daljnim vzhodom vzpostavljene

Motorna ladja »Pula« odplula v Rangoon

Reka, 5. febr. Po temeljnih pripravah za vzpostavitev rednih pomorskih zvez z državami Daljnega vzhoda, je to dni prekomorsko preplavno podjetje »Jugolinija« vzpostavilo praktično zvezo z njimi. Z Reke je odplula motorna ladja »Pula«, ki ima 3.100 ton nosilnosti, s tovarom raznih domačih izdelkov v Rangoon v Burmi. Potovanje bo trajalo okrog dva meseca. Hkrati je v svobodni plovi prevzela tovar iz Amerike za Japonsko tudi ladja »Bosna«, ki ima 12.000 ton nosilnosti. To je že drugo potovanje »Bosne« na japonsko v teku zadnjih mesecev.

Ta praktična vzpostavitev direktnih pomorskih zvez z lukami Daljnega vzhoda je le uvod za uvedbo redne proge, namenjene v prvi vrsti teh državah je v zadnjem času povečano zanimanje za naše proizvode. Redna proga bi se imela začeti 1. junija t. l. Vzdrževalo jo bodo naše najnovjše motorne ladje, ki

Tako je prav

Mestna obrtna zbornica je izključila iz svojih vrst krojača Franca Šintlerja

V zvezi z našim člankom pod naslovom »Obsojdeni obrtniki, ki sramotno izkoriščajo mladino«, ki smo ga objavili 3. febr. t. l., je prejel uredništvo dopis mestne obrtne zbornice v Ljubljani, v katerem sporoča, da je zbornica takoj, ko je zvedela za podlo dejanje, izključila prižalca iz svojih vrst. Krojača Šintlerja Franca iz Trubarjeve ulice 8 iz svoje srede in predlagala MLO-ju, naj mu odzame obrtno dovoljenje. Prav tako je po istem poročilu tudi obrtna zbornica prodajna zadruga oblačilnih stvari iz Trubarjeve ulice 8 izključila iz svojega članstva.

V svojem dopisu mestna obrtna zbornica poudarja, da se tudi oni pridružijo mnenju pisca članka, da je za podlo dejanje dve leti in pol preneha kazni in zahtevajo, da se storilca za ta zločin najstrožje kaznuje. Zbornica pripominja, da za ta osamljeni primer zločinske izorabe 14-letne vajeke ne gre javno obsojati

obrnikov, ker bi tako pisanje neupravičeno jemalo čast in zaupanje v obrtništvo, ki se skupno z vsemi delovnimi ljudmi trudi za prave socialistične delovne in učne odnose in znatno prispeva tudi k našim skupnim uspehom.

Treba je ugotoviti, da je bil učenec mestne obrtne zbornice pravilen in da sta mestna obrtna zbornica in njeno članstvo s tako doslednostjo samo pridobila zaupanje in simpatije javnosti. Zato bi bilo nepravilno razumeti naš prvi članek kot splošno obsojdo obrtnikov, karveč le kot obsojdo takih obrtnikov, kot je bil imenovan krojač Šintler Franc. Pojavi zlorabljanja javnega in vajeke niso omejeni na privatne obrtnike, narveč jih zasledimo tudi pri posameznikih v državnih podjetjih in vija kritika in šola iz gornjega primera nima prav tako kakor vsakomur drugemu, ki bi izkoristil mladipriemer zločinske izorabe 14-letne vajeke ne gre javno obsojati

Porog justici

Sodnik vrhovnega sodišča države New York je včeraj izdal sodbo v zadevi Djurović in prisodil oba mladotna otroka jugoslovanske državljanke Živke Djurović njenemu bivšemu možu, ki je zaprosil za azil v ZDA. Živka Djurović je 8. januarja t. l. hotela s svojima sinovima šestletnim Goranom in štiriletnim Srdjanom odpotovati z jugoslovansko ladjo »Romanija« v domovino, kar pa ji je njen bivši mož Slavoljub Djurović, ki je pred šestimi meseci zaradi neke ameriške barske plesalke zapustil družino, preprečil, ko je s pomočjo svojega odvvetnika dosegel pri vrhovnem sodišču države New York razsodbo o zahtevanju Živke Djurović in njenih dveh otrok v ZDA. Na pritožbo Živke Djurović in jugoslovanskih diplomatskih predstavnikov je bila razprava o tej zadevi pred novyorškim vrhovnim sodiščem obnovljena in kljub zadostnim dokazom sedaj izrečena nezakonska razsodba, ki nima osnov niti v ameriških, niti v mednarodnem pravosodju.

Materi Živki so vzeli oba njena otroka in ju izročili pobeglemu možu, kjer so jih čuvali ameriški agenti. Skovali so zaroto proti njej, zavedajoč se moči materinskih čustev. Iz zadeve, ki je bila popolnoma privatna — družinska so na vsak način hoteli napraviti političen škandal naprejen proti Jugoslaviji. Zato so tudi Slavoljub Djurović, ki je bil prej zastopnik »Jugometala« v ZDA, nekateri ameriški listi povzdignili v trgovinskega atašea. Na drugem procesu, ko so prišli na dan dokazi o resničnih vzrokih Djurovićeve odločitve, da ostane v ZDA, je sodnik Corcoran predrzno nagovarjal Živko Djurović, da bi tudi ona zaprosila za azil v ZDA. Ko s tem ni uspel, je njena otroka prisodil možu, ki je zaradi druge žene zapustil družino. To je bil njegov zadnji poskus pritiska na Djurovićevo ženo, saj je jasno dejal, da otrok ne more prisoditi ženi, ker bi ju ta odvedla v »komunistično Jugoslavijo«, lahko pa otroka dobi, če tudi sama »zaprosi za azil v ZDA«.

Zadeva Djurović je brez dvoma nov dokaz širjenja makartiističnega vpliva v ZDA, kjer je »lov na čarovnice« dosegel že tak obseg, da lahko celo sodne oblasti v imenu »boja proti komunizmu« teptajo pravne predpise in načela človeške svobode.

Pozno zadoščenje

Ob lanskim volitvah v Zahodni Nemčiji je prišlo do precejšnje afere, ko je uradno glasilo krščansko-demokratske stranke »Deutschland Union Dienst« ponatisnilo dozdene uradne podatke predsedstva socialističnih demokratov, iz katerih je bilo razvidno, da so socialisti demokrate v predvolilnem boju na debelo trošili denar, ki ni bil njihov. Priobčeni dokumenti so namreč dokazovali, da so socialisti demokrate izkoristili za finansiranje predvolilne kampanje tudi denarna sredstva sindikatov, namenjena za delavsko izobraževanje, za razne socialne akcije, dalje sredstva za kulturno-prosvetno dejavnost in vzgojo mladine i. pod.

Socialni demokrati so takoj odgovorili, da je ta trditve Adenauerjeve stranke groba kleveta. Vložili so tožbo in sedaj, po petih mesecih, je v tem sporu bila izrečena razsodba. Krščansko-demokratska stranka, ki jo je zastopal kancler Adenauer, je morala priznati, da so bili objavljeni dokumenti ponarejeni. Krščansko-demokratska stranka je tudi obžalovala, ker ni pravočasno ugotovila netočnosti, ponarejenosti dokumentov, ki jih je izkoristila proti socialističnim demokratom.

Vendar, vprašanje je, — če so s tem aktom justice socialisti demokrate res dobili polno zadoščenje. Kajti CDU je objavila omenjene falsifikate teden dni pred volitvami, da bi na ta način odgovorila na publikacijo socialističnih demokratov, v kateri so bili v resnici dokumentirani podatki o bogatih subvencijah, ki sta jih veleindustrija in velekapital dajala Adenauerjevi stranki v predvolilnem boju, podatki, ki jih nihče ni mogel in tudi ne poskušal zanikati. Socialno-demokratska brošura je takrat vzbudila veliko pozornost. Vendar, morda še večjo so vzbudili podatki »Deutschland Union Diensta«, saj so vendar dokazovali, da imajo socialisti demokrate prav toliko masla na glavi, kolikor njihovi nasprotniki, če ne še več, glede na to, da so bili v predvolilnem boju iz delavskih prispevkov in za delavce namenjen denar.

Gotovo je, da vzroka poraza socialističnih demokratov na volitvah ni mogoče iskati le pri nekorektnem, nečestnem načinu, ki so ga proti njim uporabili njihovi nasprotniki. Gotovo pa je še, da so podatki in lažni podatki v dobrisni meri le vplivali na marksakega volivca, zaradi česar je tudi »prašanje, če je pozno zadoščenje, ki so ga sedaj dobili socialisti demokrate, res popolno.

Zadnji posveti pred enajstim sestankom

Berlin, 5. febr. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: Po splošnem prepričanju bo berlinska konferenca danes dosegla vrhunec diskusije o nemškem problemu. Edenov odgovor naj bi pokazal, če je mogoča o drugi točki dnevnega reda berlinske konference — o nemškem vprašanju — nadaljnja javna razprava, ali pa se bodo odšli o tem razgovarjali v ožjem zaprtem krogu, kot so to storiли glede prve točke dnevnega reda.

Neki britanski uradni zastopnik je izjavil danes dopoldne, da še ni odločeno, če se bo razprava o nemškem vprašanju nadaljevala na tajni seji.

Trije zahodni ministri za zunanje zadeve so imeli danes pred začetkom seje posvetovalni sestanek. Kakor se je zvedelo, so določili smer, ki jo bo zastopal Eden v odgovoru na predlog Molotova.

Britanski minister za zunanje zadeve Anthony Eden je sprejel danes vodjo zahodnonemških socialističnih demokratov Ericha Ollenhauera in predsednika občine zahodnega Berlina dr. Walterja Streiberja. Tudi vodja zahodnonemške soc. demokratske stranke Ollenhauer in vodja parlamentarne frakcije krščansko-demokratske in krščansko-socialne unije dr. Von Brentano sta se danes posvetovala.

Korejski zaplet za berlinsko konferenčno mizo

Washington, 5. febr. (Reuter) V Washingtonu so prepričani, da bo ameriški minister za zunanje zadeve John Foster Dulles odgovoril na kitajski in severnokorejski predlog za obnovitev uvodnih razgovorov v Pan Mun Jomu šele po tajni seji štirih ministrov, na kateri bodo govorili o Aziji. Načrt odgovora Kitajski in Severni Koreji je bil odobren že pred 12 dnevi, ko je bil o tem sestanek med sodelavci ameriškega zunanjega ministrstva in zastopniki drugih držav, katerih sile so se borile na Koreji pod zastavo Združenih narodov.

Potovanja kanadskega ministrskega predsednika London, 5. febr. (Tanjug). Danes pričakujejo v Londonu kanadskega predsednika vlade Saint Laurenta, ki bo ostal en dan v britanski prestolnici, nato pa bo odpotoval v Nemčijo in na Daljni vzhod, kjer bo pregledal kanadske čete. V soboto se bo sešel s predsednikom britanske vlade Churchillom. Saint Laurent bo poleg Nemčije obiskal Francijo, Indijo, Pakistan, Ceylon in Korejo.

300 tisoč brezposelnih v Avstriji

Avstrijski sindikati so poslali vladi načrt za odpravo brezposelnosti, ki zelo otežuje gospodarstvo države.

Dunaj, 5. febr. (Tanjug). — Predsedstvo avstrijskih sindikatov je poslalo včeraj vladi resolucijo, v kateri predlaga načrt za odpravo brezposelnosti. V resoluciji zahteva, da se čimprej zagotovi gnojna sredstva za javna dela, predvsem za ureditev rek in hudoornikov, obnovi voznih park, zgradbe delavske stanovanj in poživijo gradbeno delavnost. Sindikati zahtevajo dalje zboljšanje kreditne politike z dajanjem dolgoročnih investicijskih kreditov ter znižanjem obrestne mere. Zboljšati bi bilo treba tudi prodajo domačega blaga s tem, da se bodo znižale cene in carine ter povečal izvoz.

Konec januarja je bilo v Avstriji okrog 300.000 brezposelnih delavcev in nameščencev. To vprašanje je zadnje dni v središču zanimanja glavnih časopisov posameznih strank, ki na konferenci zastopnikov varnostne službe ministrstva za narodno obrambo in zunanje zadeve so ugotovili, da je dan povod za resen sum o ugodnosti Rastvorova. Ameriške oblasti bi ga utegnile v domnevi, da je bil »vmešan v ameriške oborožene sile« spraviti čez mejo, ne da bi o tem obvestile japonsko vlado.

Japonski minister za zunanje zadeve Ozakazi je izrazil obžalovanje, da je postala Japonska pozornica bitke med dvema mrežama tujega protivohunstva.

druga drugo obtožujejo nepravilne gospodarske politike. Sindikati pa menijo, da tega vprašanja, ki danes zelo teži gospodarstvo države, nihče ne bi smel izkoristiti za strankarsko propagando, saj so zastopniki obeh strank — socialistične in ljudske — skupno v vladi in bi morali sprejeti ukrepe, da se ublaži brezposelnost.

Spopad tujih vohunov na Japonskem

Tokio, 5. febr. (AFP). Kakor se je zvedelo, je japonska policija gledala na skrivnostno izginitev drugega sekretarja sovjetske misije v Tokiju Jurija Rastvorova naročila organu policije, naj vneto nadaljuje preiskavo. Na konferenci zastopnikov varnostne službe ministrstva za narodno obrambo in zunanje zadeve so ugotovili, da je dan povod za resen sum o ugodnosti Rastvorova. Ameriške oblasti bi ga utegnile v domnevi, da je bil »vmešan v ameriške oborožene sile« spraviti čez mejo, ne da bi o tem obvestile japonsko vlado.

Smisel novih ukrepov v Sovjetski zvezi

Danes lahko že z dokajšnjo točnostjo ocenimo vrsto ukrepov, ki jih je lani podzela nova sovjetska vlada z Malenkova na čelu. Ti ukrepi so zajeli tako notranji ekonomski razvoj in politično življenje, kakor tudi mednarodne odnose. Vendar v tem, ko so se težnje k spremembam v zunanji politiki pojavile že takoj po Stalinovovi smrti, so začeli z uvažanjem raznih ekonomskih ukrepov šele avgusta lani, na petem zasedanju Vrhovnega sovjeta ZSSR. Vidnejše spremembe v zunanjetrgovinski politiki pa je mogoče opaziti šele od novembra meseca naprej.

Vsekakor osnovni razlog pri razvedenju za spreminjanjem sedanjih politik je nekakšna subjektivna želja novih voditeljev v Moskvi, da bi menjali bistvo obstoječih družbenih odnosov. Osnovne razloge temu moramo iskati v družbeno — ekonomskih dogajanjih, v krizi, ki jo preživlja sovjetski sistem v celoti. Težak ekonomski položaj širokih

Berlin, 5. febr. (AFP). Zastopnik predsedstva socialno-demokratske stranke v Berlinu Wehner je izjavil danes na tiskovni konferenci, da bi morali zahodni ministri za zunanje zadeve obravnavati združitev Nemčije in varnost v Evropi kot eno točko. Po njegovem mnenju ne bodo kaj prida napredovali, če bodo govorili samo o svobodnih volitvah. Sovjetska zveza pa bi se morala po drugi strani odpovedati želji, da ohrani svoj režim v Vzhodni Nemčiji.

Vatikansko razbijanje delavske enotnosti

Rim, 5. febr. (Tanjug). Sindikalna vodstva kominformovske Generalne konfederacije del in socialno-demokratskih »zdrženih« sindikatov so se sporazumela, da bodo skupno organizirala več stavk, začeti od 10. februarja. Deset dni bodo posameznih pokrajinah po vrsti 24-urne stavke. Stavkovno gibanje bo izraz protesta proti stališču industrialcev, ki nečesto ugoditi zahtevi po izravnanju delavskih plač. Krščansko-demokratski »svobodni« sindikati so skladno z novo smerjo — razbijati enotnost akcije sindikalnih organizacij — odklonili sodelovanje v stavkah. Tajništvo te stranke se pogaja s konfederacijo industrijev za sporazum.

V NEKAJ VRSTAH

Bonn, 5. febr. (Tanjug). Konec prejšnjega meseca je bilo v Zahodni Nemčiji skoraj 2 milijona brezposelnih, o začetku tega leta pa 1,5 milijona. Vzrok za naraščanje brezposelnosti je zmanjšanje gradbene dejavnosti zaradi hudega mraza.

Washington, 5. febr. (AFP). Demokratski senator iz Montane Mansfield je izjavil danes, da bi bila izguba Indokine smrtni udarec za ameriško varnost. Indokina je danes najpogostejše področje na svetu.

New Delhi, 5. febr. (Tanjug). Ko razmišlja o novo nastalem položaju v Indokini, za katerega meni, da je kritičen, piše današnji »Times of India« v uvodnem članku, da je edini izhod iz krize, da dobi ta država nujno in brezpogojno poročilo za svojo varnost. Če bi Zahod rad pridobil Indokino za sodelovanje, piše časopis, potem mora računati z dejstvom, da z

Sporazum med strankami centra

Rim, 5. febr. (Tanjug). Zastopniki štirih strank centra so dosegli sporazum o programu vlade. Sporazumeli so se glede reforme volilnega zakona, o socialni in ekonomski politiki, agrarni reformi in zakonih, ki jih napoveduje ustava. Sporazum so davi proučila tajništva

Monarhistična objestnost

Rim, 5. febr. (Tanjug). Monarhistična poslanca Spadazzi in De Folco sta po skupščini poslala vprašanje vladi, kaj namerava ukreniti, da ne bodo jugoslovanski patrolni čolni plenili italijanskih ribiških ladij, kadar love v jugoslovanskih vodah na Jadrnu. Ta dva poslanca zahtevata, naj vlada odpove trgovinsko pogodbo z Jugoslavijo o prodaji jugoslovanskih rib v Italiji. Spadazzi in De Folco, ki sta poslanca skrajne desnice in znana kot bivša fašista, zahtevata tudi, naj bi ladjam z jugoslovansko zastavo prepovedal pristajati v italijanskih pristaniščih.

Pomladanski obisk Jošide

London, 5. febr. (Tanjug). Predsednik japonske vlade Jošida bo prišel verjetno kot vodja misije dobre volje to pomlad na obisk v Veliko Britanijo. Japonski veleposlanik v Veliki Britaniji Macumoto bo v kratkem odpotoval na Japonsko, kjer se bo posvetoval o trgovini med Japonsko in Veliko Britanijo ter o novemdanem obisku Jošide v Londonu.

Z obljubami ni mogoče ničesar več doseči

Indijski list graja politiko Francozov v Indokini in svetuje Ameriki, naj opusti misel, da bi indokitajsko vprašanje rešila z orožjem

New Delhi, 5. febr. (Tanjug). Ko razmišlja o novo nastalem položaju v Indokini, za katerega meni, da je kritičen, piše današnji »Times of India« v uvodnem članku, da je edini izhod iz krize, da dobi ta država nujno in brezpogojno poročilo za svojo varnost. Če bi Zahod rad pridobil Indokino za sodelovanje, piše časopis, potem mora računati z dejstvom, da z

obljubami ne bo mogel ničesar več doseči. Kratkovidna in sebična politika Francozov je omajala zaupanje v obljube. »Times of India« opozarja na povezanost tega vprašanja s splošnim mednarodnim položajem in svetuje Ameriki, naj opusti misel, da bi problem Indokine rešila z orožjem. Nevarnost, ki grozi ameriški politiki zaradi stalnega jačanja zahteve

Šest bojišč v Indokini

Medtem ko so bili boji v Indokini do meseca novembra osredotočeni na področju Tonkina, se pravi ob dalti Rdeče reke, se je sedaj »bojišče« med francosko — Bao Dajevimi četami na eni in Vietnamom na drugi strani razpršilo na več zemljepisno ločenih področjih. Francosko poveljstvo v Indokini je pričakovalo ofenzivo Ho Si Minhovih čet za lansko jesen; toda do te ofenzive ni prišlo, pač pa so čete Vietnamha sprožile vrsto ločenih ofenziv, s čimer se je povečalo tudi število operativnih con. Čeprav se na teh šestih področjih bojujejo manjše sile, vendar niti sami Francozi ne podcenjujejo nevarnosti, ki jih predstavljajo ta bojišča, zlasti ko upoštevajo gibčnost in možnost za hitre premike Ho Si Minhovih čet.

1. Področje Dien-Bien-Phu, ki leži severozahodno od Hanoja, v bližini laške meje. — Ze štiri tedne prihajajo iz tega področja poročila, da je pričakovati skorajšnja napada na francosko trdnjavo Dien-Bien-Phu. Nekateri opazovalci pa se sprašujejo, če niso Ho Si Minhove čete same obkrožile Dien-Bien-Phu in s tem spustile nekaj »zastor« okoli njega, da bi bila posadka v neprestani pripravljenosti in zato ne sposobna nadzorovati področja, ki leži okrog trdnjave.
2. Severni Laos. — Vietnamhove sile so že pred meseci začele z operacijami na tem področju z namenom, da znova osvojijo ozemlje, s katerega so se morale umakniti lanskega aprila. Te operacije naj bi imele tudi namen, zavarovati boko vzhodno in južno od Dien-Bien-Phu. Napredovanje Ho Si Minhovih čet na tem področju bi gotovo ogrozilo tudi laosko prestolnico Luang-Prabang.
3. Srednji Laos. — Na tem področju se že več mesecev bijejo boji, ki so še posebno zanimivi zaradi česar je tudi Siam koncentriral znatne vojaške sile na siamsko-laoski meji.
4. Tonkinska delta. — Na tem področju trenutno ni večjih bojev, čeprav je v bližini in daljini okoli Hanoja kakih 70.000 vojakov Ho Si Minhove vojske. Francoski general Cogny se je doslej

krščansko-demokratske, liberalne, socialno-demokratske in republikanske stranke, popolne pa ga bodo odobrila njihova vodstva. Nato se bodo lotili sestave kabineta s predsednikom, ki ga bo medtem določil Einaud.

Mnenje drugih o Berlinu

... Razen predloga o plebiscitu so argumenti Molotova o bistvu pravi takini, kakor so bili pred domeni leti, ko se je začela dolgotrajna razmisljena notna med Sovjetsko zvezo in tremi zahodnimi državami. Molotov je v zadnjih dneh dal otis določek, ki je prišel na konferenco z že naprej napisanimi govorci, odločen, da jih objavi ne glede na to, kaj se je pred tem zgodilo. V takem primeru je pač težko za zahodne države, da bi razpravo o Nemčiji drili o meje realnosti. Zilao sovjetski napad na evropsko obrambno skupnost bo nedvomno obrabil tiste o Franciji in o Nemčiji, ki menijo, da je le evropska armada prepreka na poti k sporazumu s Sovjetsko zvezo...

... Bilo bi najpogostejše veselje, če bi se našli v položaju, da so razgovori omogočeni. E. Edmu, da jasno in poudarjeno obrazloži zahodni načrt za rešitev nemškega vprašanja. Vendar Sovjeti so ta načrt odklonili in tako omogočili nadaljnje razprave...

LE FIGARO

... Samo razgovori v nekem ožjem obsegu bi mogli odpreti pot do kompromisa. Veliko je mogoče pričakovati od današnjega morebitnega sestanka treh zahodnih ministrov, ki bodo poskušali najti način, da pripravijo Molotova do tega, da ne deluje pot iz slepe ulice, o kateri je začel ter še nje poiskel vanjo...

Maršal Papagos na poti v Grčijo

Haag, 5. febr. (AFP). Predsednik grške vlade maršal Aleksander Papagos je s svojim spremstvom davi odpotoval iz Haaga v Pariz. Na obisku v Holandiji je bil od 2. februarja in se sedaj skozi Jugoslavijo vrača v Grčijo.

omejil le na »čiščenje« področja, ki leži neposredno v bližini glavne mesta.

5. Kosišina. — To področje na skrajnem jugu Indokine je predanost z gverilci, ki povzročajo velike skrbi oblastem v Saigonu. Gverilci postavljajo številne zasede in peljajo vojaške in trgovske konvoje.

6. Anam. — To področje leži med Tonkinom in Kosišino. Trenutno so na tem področju tri bojišča:

- a) tisto področje, ki ga zajema »operacija Atlantik«, katero je severno od Nha-Tranga sprožil polkovniški francoski general Novare. To je izkorevalna akcija v zaledje »osvojenega ozemlja«.
- b) Francoske kolone napredujejo na tem področju zelo previdno in počasi. Vietnamci se za prostor »izpraznil«, čeprav cenijo, da ima

Mnenje drugih o Berlinu

... Razen predloga o plebiscitu so argumenti Molotova o bistvu pravi takini, kakor so bili pred domeni leti, ko se je začela dolgotrajna razmisljena notna med Sovjetsko zvezo in tremi zahodnimi državami. Molotov je v zadnjih dneh dal otis določek, ki je prišel na konferenco z že naprej napisanimi govorci, odločen, da jih objavi ne glede na to, kaj se je pred tem zgodilo. V takem primeru je pač težko za zahodne države, da bi razpravo o Nemčiji drili o meje realnosti. Zilao sovjetski napad na evropsko obrambno skupnost bo nedvomno obrabil tiste o Franciji in o Nemčiji, ki menijo, da je le evropska armada prepreka na poti k sporazumu s Sovjetsko zvezo...

The Daily Telegraph

... Bilo bi najpogostejše veselje, če bi se našli v položaju, da so razgovori omogočeni. E. Edmu, da jasno in poudarjeno obrazloži zahodni načrt za rešitev nemškega vprašanja. Vendar Sovjeti so ta načrt odklonili in tako omogočili nadaljnje razprave...

LE FIGARO

... Samo razgovori v nekem ožjem obsegu bi mogli odpreti pot do kompromisa. Veliko je mogoče pričakovati od današnjega morebitnega sestanka treh zahodnih ministrov, ki bodo poskušali najti način, da pripravijo Molotova do tega, da ne deluje pot iz slepe ulice, o kateri je začel ter še nje poiskel vanjo...

Maršal Papagos na poti v Grčijo

Haag, 5. febr. (AFP). Predsednik grške vlade maršal Aleksander Papagos je s svojim spremstvom davi odpotoval iz Haaga v Pariz. Na obisku v Holandiji je bil od 2. februarja in se sedaj skozi Jugoslavijo vrača v Grčijo.

v teh krajih 8 bataljonov.

b) V bližini Guangtri, kjer hoče Ho Si Minhovo poveljstvo izolirati mesto, ki je izhodišče na kolonialni cesti R. C. 9. V zadnjih dneh so čete Vietnamha zavzele 5 postojank v bližini tega mesta.

c) V okolici Kontuma, v notranjosti južnega dela Anama. Vietnamhovi bataljoni so skupaj z domačimi gverilci sprožili akcijo, za katero si francosko poveljstvo še ni na čistem, kam meri. Francozi so zgubili več postojank severozahodno od Kontuma. Morda nameravajo s tem Vietnamhove čete prenesti boje tudi v bližino Kamboja.

Vsekakor položaj francoskih čet in čet »Francoske unije« ni lahak, kajti raznostnost bojišč in neprestane akcije na različnih koncih Indokine spravljajo francoske generale v hudo zagoto.

manjkljivosti in težave, pokazati vsem tistim, ki bi šli predalec, da je tu sija, ki lahko slehernemu zapre usta, prav tako kakor Beriji.

Boj za oblast v vrhovih birokratske hierarhije, ki se je začel po Stalinovni smrti, je v množicah zapustil seme, ki poganja. Sovjetski državljani vidijo, da je »nezmotljivost« in vsemočnost NKVD danes znatno manjša, da pa se njeni organi in funkcionarji čutijo vse bolj negotovi. Po drugi strani pa, čeprav počasi in neznan, vendar vseeno moč protibirokratskih sil stalno raste. Da bi to paralizirali, so začeli spreminjati ekonomsko politiko, ki naj bi prinesla zvišanje življenjske ravni, v zunanji politiki pa so prešli k popušcanju hladne vojne pod geslom: Ni problemov med ZSSR in drugimi državami, ki bi jih ne bilo mogoče rešiti na miren način.

Ali bo za obdobjem hladne vojne prišlo obdobje oboroženega ali resničnega miru, kar je v prvi vrsti odvisno od Sovjetske zveze, pa bodo pokazali rezultati berlinske konference.

Velike potrebe po investicijskih kreditih za kmetijstvo v celjskem okoliškem okraju

Dograditev začelih stavb - težišče letošnjih gradbenih investicij - Milijonske izgube zaradi dosedanjega pomanjkanja škroplilnic - Krnska baza na novih državnih posestvih zahteva več živine - Načrtno obnavljanje sadovnjakov in vinogradov

V smislu navodil za zagotovitev investicijskih kreditov za kmetijstvo v prvem natečaju je tudi okrajna zadruga zveza celjskega okraja sestavila nacrt svojih potreb. Po tem nacrtu naj bi iz prvega natečaja investirali v vse pogoje kmetijstva in gradnje za potrebe kmetijstva v celjskem okraju 504 milijone dinarjev. Od te skupne vsote naj bi bilo za gradnje porabljenih 290 milijonov, za mehanizacijo 78, za plemensko živino 17, za vinogradništvo in sadjarstvo 69 in za regulacijo Ložnice 50 milijonov dinarjev.

V načrtu gradenj zavzema pretežno večino adaptacija gospodarskih poslopj pri državnih posestvih, ki so lani dobila zemljo po zakonu o zemljiškem skladu. Iz te vsote naj bi se končali tudi vsi nedograjeni zadrugi objekti s hmeljskimi sušilnicami v Gotovljah, Petrovcah, Preboldu, Sečah, Sentaržu in na Babnem pri Celju. Novogradnja je predvidena le na državnem posestvu Braslovce (Zovnek) in sicer hlev za 50 glav goveje živine. Novo gospodarsko poslopje bi dobila še kmetijska zadruga Drensko rebo; v njem bi se med drugim uredile vinske kleti. V načrtu uporabe investicijskega kredita za gradnje zavzema lep znesek tudi graditev nove žveplarne pri Hmežadu v Zalcu. Poleg tega je okrajna zadruga zveza planirala še gradnjo 200 gnojlišč z

gnojninami jamami ter večje število betonskih silosov. Za ta dela naj bi prispevala OZZ 63 milijonov dinarjev, drugo polovico pa bi dali kmetijski proizvajalci sami.

Glavni problem kmetijske mehanizacije so škroplilnice. Analiza lanskoletne proizvodnje je pokazala, da so marsikateri zadrugi organizacije ravno zaradi pomanjkanja škroplilnic imele veliko škodo. Klasičen primer za takšno stanje je KZ Braslovce, kjer lani z eno samo škroplilnico niso mogli pravočasno zatreti na hmeljskih nasadih pojavljajoče se peronosporne ter redkega pajka. Rezultat tega?

— Okoli 10 milijonov dinarjev škode! Podobno se je zgodilo hmeljarjem v Orli vasi, kjer so zaradi nezadostnega škropljenja pridelali od 33.000 kg hmelja le 900 kg najboljšje vrste. Da bi takšno stanje popravili, predvideva načrt mehanizacije v letošnjem letu kar 100 škroplilnic. Od tega številca jih bodo zadrugi organizacije že do maja dobile iz mariborske tovarne poljedelskih strojev okoli 50. Poleg tega nameravajo nabaviti iz kredita še 80 komadov motornih zapravljev za uničevanje korodirane hršče. Iz proračuna investicijskega kredita bodo kupili priključke za traktorje. Potreba za traktorji je minila. Samo v celjskem okraju jih je okoli 150, kar za trenutne potrebe zadostuje. Iz dela investicijskega kredita za plemensko živino je predvidena nabava plemenskih bikov za kmetijske zadruge ter treh plemenskih bi-

kov iz uvoza. Število plemenske živine bodo povečali zlasti na onih državnih posestvih, ki so dobile zemljo iz zemljiškega sklada in kjer krmske baze ob sedanjem številu plemenske živine ni mogoče v celoti izkoristiti.

Visok znesek za potrebe sadjarstva in vinogradništva dokazuje, da položaj na tem področju ni rožnat. Po nepopolnih podatkih bi v celjskem okraju lahko obnovili vsako leto do 300 ha vinogradov in sadovnjakov, če bi imeli za to preprosto obnovo na razpolago tudi dovolj kreditov. Kako zelo so vinogradi in prav tako sadovnjaki potrebni obnove, dokazujejo ugotovitve komisije strokovnjakov, ki po vsem okraju pregledujejo stanje sadovnjakov in vinogradov. Zaradi okužbe zahteva komisija izsekavanje na obsežnih predelih v okoliših Smarja, Pristave, Laškega, Skofje vasi itd.

Po obstoječem načrtu bi dobila Dobra nova plantažna nasade na površini 8 ha (sadosnosnik), nadalje Kozje 2 ha vinogradov, Laško 2 ha sadosnosnikov, Pristava 9 ha sadosnosnikov, posestvo OZZ v Virštajnu 2 ha matičnjaka in posestvo OZZ v Vojnku 5 ha sadosnosnikov ter 2 ha vinogradov. Nove nasade bi nadalje dobili še v Smarju, Arij vasi, Rimskih toplicah, Rogatcu, Konjicah itd. Na kmetijskem gospodarstvu Zovnek pa bi v 3 — 4 letih uredili okoli 30 ha sadovnjakov.

Za regulacijo Ložnice, ozioroma za melioracijo njenega območja bo v letošnjem letu porabljenih 50 milijonov dinarjev. Z ureditvijo tega hleva dournika ter z izsuševalnimi deli bo imelo veliko korist zlasti savinjsko hmeljarstvo, saj bodo na doslej zamorjenih predelih lahko gojili ne samo hmelj, marveč tudi druge kulture.

KULTURNI RAZGLEDI

Nova kulturna ustanova v Mariboru

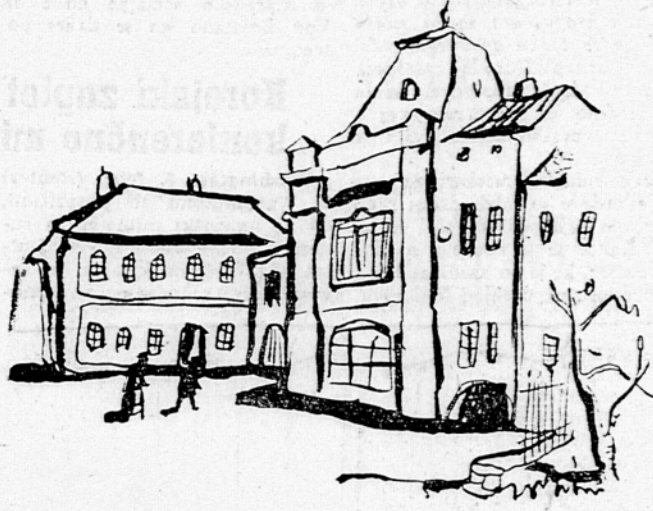
Ljudsko prosvetne naloge nove galerije bodo po brez dvoma še bolj obširne, kakor naloge obeh ljubljanskih ustanov, saj mora ustvariti tradicijo v mestu, ki doslej ni imelo take ustanove in po-

vati, da govori preprosto o stvarih, ki so plod dolgega in zamotanega razvoja, o umetninah, in pokazati, kako globoko vse umetniško snovanje korenini v družbi. V ostanih imelo take ustanove in po-

ščini in zboru proizvajalcev. Razen tega — pri graditvi galerije je cela vrsta ljudi dala veliko število prostovoljnih ur dela in neplačanih naporov.

Vse razumevanje in vsi napori pa še niso pomenili poročila, da bo nova Umetnostna galerija častno izpolnjevala naloge, ki so ji zaupane.

Va treserov teden pripravila DSUU v novi Galeriji likovnih umetnosti v Mariboru veliko razstavo. S 130 deli bo nastopilo 60 umetnikov: Marko Suštar, Justina Stegovec, Tina Gorjup, Jakob Karel, France Pavlov, Karel Zelenko, Mila Bernič, Jela Trnkoc, Milan Četin, Herman Pečarič, Vida Fakin, Ivan Seljak-Copić, Ljilje Perko, Milan Lorencak, Mirko Lebez, Mira Prezelj, Senja Vondina-Segulova, Jakob Bazelj, Dore Klementič, Tone Kralj, Rudi Gorjup, Anica Sodnik-Zupanec, Ivan Vavl, Fran Trtnik, Cita Polokar, Leon Koporec, Milan Rijavec, Izidor Mole, Floris Oblik, France Godce, Nikolaj Omerca, Albin Lugič, France Slana, Rajko Slapernik, Miha Malec, Riko Debenjak, Gojmir Anton Kos, Stane Kregar, Lado Lanković, Maksim Sedej, Marij Prezelj, Janec Šibila, Milan Bizovičar, Ivo Šabec, Alekša Gerlovič, Vlado Lamut, Božidar Jakac, France Mihelič, Ljilje Spacal, Robert Hlavaty, Ivan Napotnik, Ljilje Kogovšek, Stane Keržič, Drago Bršar, Jakob Savinšek, Vladimir Brašar, Karel Putnik, Zdenko Kalin, Janez Lenassi in Stojan Batič. Glavni dvorani bodo skupno izložbo dela mariborskih umetnikov.

sredovati in tolmačiti delavskemu Mariboru na delavski način, t. j. v vsem svojem razlaganju si bo morala prizade-

pokazala veliko razumevanje za ustanovitev Galerije in ji dala vso moralno in materialno podporo v mestni skup-

Tržaško gledališče gostuje v Ljubljani

Od danes pa do prihodnje petke gostuje na odru ljubljanskega Mestnega gledališča ansambl Slovenskega narodnega gledališča za STT. V tem času bodo gostje desetkrat ponovili Cankarjevo farso »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«, katere premiera je bila po mnogih zaprekah šele pred nekaj tedni v tržaškem Avditoriju. Tržaške goste ob njihovem obisku toplo pozdravljamo, obenem pa obdr. Andreja Budala, ki kaže razmere, v katerih mora delati slovensko gledališče, sredi svoje devete sezone.

Slovensko narodno gledališče za Svobodno tržaško ozemlje gleda svobode na anglo-ameriškem področju vsa po vojna leta ni v skladu s svojim imenom. Svobodo kratko prav tako ozemlju kakor gledališču predvsem italijanski nestrpnosti raznih smeri, pa tudi oblasti s potuho nestrpnost in z izvajanjem zastaralih protislovenskih italijanskih zakonov.

Največja je postala neskladnost med imenom in dejanskim stanjem v začetku devete sezone, ko so zavezniški 8. oktobra 1953 sklenili, da preustijo svoje tržaško področje Italiji. Neposredni učinek tega sklepa je bil v Trstu za slovensko gledališče natančno tak kakor da je Trst že v Italiji: gledališče, ki je postavljalo oder za prvo letošnjo premiero v zavezniški dvorani, je dobilo čez noč povelje, naj zapusti Avditorij. Slovenske predstave so bile na mah onemogočene. Slovensko prebivalstvo se je vpraševalo ali smo že v Italiji, ali že delimo usodo Goricanov, ki v lastnem ljudskem domu ne smejo več niti igrati slovenskih iger niti proslavljati Priserne, ker jih je fašistična Italija tega doma zvičajno oropala in ga pofašistična trdno drži v svojih rokah. Vpraševalo se je, ali je slovenska odrska umetnost v Trstu na cesti, kakor je bila l. 1920 po požigu Narodnega doma, in ni nanjo v mestu nobene strehe več.

Pravno Italije še ni bilo v Trstu, protipravno pa je bila po zavezniški zasluzgi že davno, okrepila se je l. 1948, l. 1952 in znova l. 1953 prav s samovoljnim sklepom od 8. oktobra. Pritožbe sprva niso nič zalegle. Italija je zahrumlala po ulicah s plačanci Odhoda za obrambo italijanstva Trsta in upirajala krvave spopade z zavezniško policijo, da bi izsilila takojšnje uveljavljenje nepremišljenega sklepa. Sele ko se je po zašlugi Jugoslavije ta izvršitev odmaknila in so se začela obetati pogajanja, se je ozračje toliko umirilo, da je prišlo SNG po več kot poldrugem mesecu do prve predstave.

V oktobru se je ponavljala Žižkova »Miklova Zala« na jugoslovanskem področju in po vaseh anglo-ameriškega področja. V novembru je bilo gledališče prisiljeno menjati vrstni red premier in začeti z Nuščevim »Narodnim« poslancem po vaseh. Sele tri mesece po začetku sezone se je smelo gledališče vrniti v

Avditorij in igrati 28. novembra premiero Cankarjevega »Pohujšanja v dolini šentflorjanski«, ki je bila prvotno doletena za 10. oktobra.

Sele v decembru in januarju je prišlo gledališče polagoma do rednejšega in pravičnejšega razvrščanja predstav. Tretja premiera, Maksim Gorkoga »Vasa Železnova«, se je vršila v Avditoriju 6. decembra. V tem mesecu se je stanje izboljšalo tudi s tem, da se je dvorana v Skednju po večmesečnem prizadevanju in doizdavanju v prenovljeni, lepši obliki odprla tudi gledališču, ki je po dolgem času zopet igralo v njej 19. decembra »Narodnega poslanc«, 5. januarja pa »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«.

V Skednju se je vršila 17. januarja četrta premiera, uprizoritev mladinske igre »Bratovščina sinjega galeba«, ki jo je Lojze Filipič priredil po povesti Toneta Seliskarja in se je naslednji dan ponovila 24. januarja.

Peta premiera, Herbertova moderna ameriška komedija »Vsaki sto let« (The Moon is Blue) v prevodu H. G., je bila v Avditoriju 23. januarja in se je naslednji dan ponovila. Nato se je ponavljala po okolici.

Isti dogodki ki so zavirali redno gledališko delo v prvih treh mesecih na anglo-ameriškem področju, so povzročili zastoj tudi v predstavah na jugoslovanskem področju. Ko je Italija zarožljala z orožjem

na svoji vzhodni meji, se je zaprl blok v Skofijah in tržaško gledališče ni moglo več v Koper in druge kraje jugoslovanskega področja. Tri mesece, od novembra dalje, tam ne more več igrati. Posredno je tudi to posledica sklepa, da se anglo-ameriško področje prepusti Italiji. Tako se je znova izkazalo, da je zmeraj in povsod bližanje Italije tisti činitelj, ki ogroža normalni kulturni razvoj slovenskega prebivalstva na vsem Svobodnem tržaškem ozemlju.

Medtem ko italijanske kulturne in prosvetne organizacije Trsta ves čas po vojni načrtno vršijo svoje delo, se morajo Slovenci zaradi opisanih razmer nenehno in včasih brezuspešno boriti za kakršne koli možnosti in prilike, da pridejo do zelo nerednih predstav. O načrtnem delu pri tem ni govora. Predvsem je izključena vsaka natančnost in vsako redno delo za SNG. Te zadeve se odigravajo tako, kakor da je v zadnji vojni zmagala Italija in so Slovenci tisti, ki so vojno izgubili. Italija si v Trstu dovoljuje zoper Slovence skoraj podobno ravnanje kakor nekdanj Mussolinijeva vladavina, in to ob soglasju dveh najmočnejših zahodnih držav, ki se pred svetom ponašata s svojo demokracijo. Za Slovensko narodno gledališče v Trstu poganja iz take demokracije skoraj samo trnje, ki prča, da smo še daleč, daleč od pravičnih odnosov do Slovencev.

A. B.

Razstava hrvatske miniature v Ljubljani

Na Prešernov dan, 8. februarja, bo v Narodnem muzeju odprta razstava hrvatske miniature. Uredil jo je Muzej umetnosti in obrti v Zagrebu. Gradivo (približno 300 komadov) so zbrali po vsej Hrvatski, zato daje razstava edinstveno priložnost, da se seznanimo s to zanimivo panogo.

Potrebna miniatura se je razvila iz srednjeveškega knjižnega slikarstva. Od sred. 16. stol. nastopa kot samostojna umetnostna stroka. Ena izmed največjih odlik miniatur je jasna in precizna izvedba, ki nam poleg estetskega užitka nudi tudi mnogo zanimivega glede razvoja naše in končno nam v mnogem ilustrira socialno in kulturno stanje dobe, v kateri je nastala.

Razstava obsega celotni razvoj portretne miniature. Poleg znamenitih evropskih mojstrov (n. pr. Waldmüller, Kriehuber) je prikazano delo domačih mojstrov. Na Slovence bodo gotovo zanimale miniatures našega rojaka Matije

Brodnika, ki je živel na Hrvatskem.

Nedvomno bo okusno in nazorno urejena razstava, kjer bo na

NEPOZABNI MOJSTER: Lik Zvane Primorčevića, poslanika Omla, l. 1879

razpolago katalog s slovenskim besedilom, vzbudila v Sloveniji veliko zanimanje.

Drugi večer gostovanja prvakov pariškega baleta Janine Charrat

Ljubljana, 5. febr. Po velikem uspehu, ki ga je dosegla plesna skupina Janine Charrat iz Pariza v prvem večeru svojega gostovanja v Ljubljani, je občinstvo sinoči ponovno napolnilo operno poslopje. Program drugega večera je bil spremenjen, ker si je glavna plesalka Janine Charrat pri prvem plesu težje poškodovala mišico. Tako je umetnica nastopila samo v prvi baletni točki (Pugny: Pas de Quatre). Zavoju tega so morali iz celotnega večera zbrisati njene nastope ter jih zamenjati z usmeritvami drugih plesalcev. Poleg je omenjenega Pugnya so prvaki pariškega baleta mogli uvrstiti v svoj sinočni program le še dva nova baleta: Čajkovski, Hraščak in Minkus, Don

Kihot. Ves ostali spored je bil znan že iz prvega nastopa, a občinstvo je z veseljem sprejelo ponovitev Chopinove Balade, ki je brez dvoma umetniški vrh med plesnimi skupine iz Pariza, ki jo gledamo v Ljubljani.

Vsekakor je tudi drugi plesni večer pokazal izredno plesno moštvo, ki temelji na trdnem znanju in nežnem umetniškem čustvovanju. Plesno moštvo skupine prihaja do izraza predvsem v njihovih klasičnih plesih, a umetniško so veliko bolj prepričljivi v modernjših plesnih smeri.

Prvaki pariškega baleta bodo svoje odlične plesne nastope ponovili v Ljubljani še 5. in 6. februarja.

Pisma uredništvu

Zakaj je premalo medicinskih sester?

Glede na članek v »Slov. poročevalcu«, objavljen pod naslovom »Za vzgojo zdravstvenega kadra« in na ostale članke v dnevnem časopisu obveščamo študentke SMS o svoje strani javnost o problemih, ki se nanašajo na študentke te šole.

Vzrok, da je prihod študent v šolo premajhen, kot navaja članek, v pogojih, v katerih živimo študentke v času svojega šolanja, ker so ti pogoji še zadovoljivi z ozirom na druge študentske domove. Vzrok je rekeje drugje.

Z letom 1951-52 je bila izdana uredba, da se v šolo za medicinske sestre sprejema

samo abiturientke iz gimnazij, pozneje tudi iz vseh enakovrednih šol. To smo sprejeli z odobravanjem, kajti do takrat so v šolo prihajala dekleta s štirinajstimi leti, ki so komaj med šolanjem prestajala svojo puberteto in so bila nezmožna življati se v problemih zaupanja jim človeka. Kot je bila nekoč meščanska šola merilo predizobrazbe, zahteva razvoj časa absolvirano srednjo šolo. Kajti če se zahteva za manualnega delavca absolvirana nižja srednja šola, kako naj bo to isto merilo za medicinsko sestro, ki je zaupan človeku, oziroma njegovo zdravje. Za to tudi ni dovolj samo starostna doba 18 let.

Najdejo se celo ljudje, ki mislijo, da se s tako popolno izobrazbo ne bomo hoteli pokoravati osnovni sestrski disciplini. Delo sestre se ne da ločiti na nižjo in višjo opravila, ampak je prav tako važno osnovna nega, terapija ali medicinsko tehnični posegi, ki jih sestra izvaja. Me ne želimo biti višje medicinske sestre, ampak sestre, ki se jim kljub temu prizna to, kar jim gre.

Najvažnejši problem, ki bi takoj spremenil položaj, je problem ranga, ki se kljub svoji važnosti rešuje že tri leta na različnih sejah svetov. Zaradi tega izgubljamo otroške doklade, ki nam kot študentkam pripadajo do štiriindvajsetega leta, glede na pogoje predizobrazbe. Ostajamo sredi študija brez podpore, ker smo prekoračili rok prejemanja otroških dokladov za šolanje v srednji šoli.

Drugi problem je nagrajevanje medicinskih sester po absolvirani šoli. Nagrajevanje je minimalno, posebno za ti-

ste, ki so končale šolanje s trindvajsetim letom, medtem ko je soursnica že pet let preskrbljena. Tako mora biti jasno, zakaj se jih tako malo spušta v to negotovost.

To so problemi, ki so pereči, nikakor pa ne vprašanje strokovnega kadra, ki poučuje na šolah za medicinske sestre. Predavatelji predavajo z visoko kvalifikacijo in zmožnostjo. Predavanja so temu primerna: smotrna, pestra in poučna. Naš učni program ni prenatrpan. Kot razberemo iz članka, bi se pa moral teoretični pouk skriti v korist praktičnemu delu. Mislimo, da je glede tega nespornost, kajti me imamo v dopolnilo teoretičnemu pouku vsak dan 4 ure praktičnega dela po klinikah, ambulantah in domovih. Resnica pa je, da bi se to praktično delo lahko smotrneje uredilo, kajti važna je kakovost, ne količina. Praksa na klinikah naj nam bi služila le kot dopolnilo teoretičnemu pouku, nikakor bi se nas ne smelo smatrati v času šolanja kot delovno silo.

Članek tudi napačno trdi, da kljub veliki propagandi ni dotoka v šolo. Propaganda sploh ni, kajti profesor ne ve abiturientki povedati kaj več o tej šoli, čeprav je prav profesor tisti, ki daje smernice za nadaljnji študij. Če se pa katera le odloči, žanje nerazumevanje, ker ljudje ne poznajo vloge medicinske sestre. Zato ne moremo razumeti, za kaj odgovorni organi ne pokažijo dovolj javnosti o važnosti in lepoti poklica in ji tega s primerno propagando ne ilustrirajo. — V tem je torej osnovni vzrok, zakaj je premalo medicinskih sester.

Studentke SMS

30 m jeklene žične vrvi prem. 8-9 mm konstrukcije 6 x 37 x 0.5 s 130 kg/mm² trgoportnosti kupi DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

2. ŠTEVILKA ugankarskega lista

»KAJ VEŠ, KAJ ZNAŠ?«

»Slovenskega poročevalca« v velikem formatu, na boljšem papirju in s pestro vsebino je danes izšla.

Cena posamezni številki na 16 straneh 20 din.

Na list se lahko naročite na naslov: »KAJ VEŠ, KAJ ZNAŠ?«, naročniški oddelček, Ljubljana, Kardeljeva 3.

Nesreče pri delu - resen problem mariborskih delovnih kolektivov

Komisija za higiensko-tehnično zaščito dela pri Zavodu za socialno zavarovanje v Mariboru že ves čas svojega obstoja priznava delo za varnost človeka pri delu. Številna posvetovanja, kontrole in brskanje, ki jih je v ta namen pripravila so to skrb vedno znova potrdile. Pred dnevi je komisija sklicala posvetovanje, na katerem je v direktorij podjetij in predstavniki delavskih svetov znova obravnavala vprašanje delovne varnosti, zlasti še glede na novo uredbo, ki pravi, da so podjetja dolžna povrniti socialnemu zavarovanju izdatke, ki jih je izplačalo za bolezni in poškodbe, invalidnine in smrtne primere, ki so nastali po krivdi podjetja, zaradi nezadostnih varstvenih ukrepov.

Samo v prvem polletju minulega leta je bilo v Mariboru 1699 raznih večjih in manjših nezgod, zaradi katerih je bilo izgubljenih 24.230 delovnih dni, vendar je bilo za 332 nezgod manj kot v istem času leta 1952. Zaradi teh nezgod je znašala izguba pri narodnem dohodku 143.196.000 dinarjev. Zaradi obolenj pa 854.910.000 dinarjev. Samo za obolenja do 7 dni so morala podjetja izplačati 19.922.000 dinarjev.

Te številke namno terjajo, da bodo podjetja, delavski svet in sindikalne podružnice posvetili tem vprašanjem resno skrb. Predvsem, če treba navesti ljudi, da bodo pri delu pozornejši in jih seznaniti z osnovnim znanjem o tveganju da bo njihova zdravstvena zavest večja.

največ skrbi za higiensko-tehnično zaščito dela v Tovarni avtomobilov, Mariborski tekstilni tovarni, »Metalni« in Tovarni volnenih in vigo-gama izdelkov. Vsa mariborska podjetja so v prvem polletju porabila za zaščito dela 163 milijonov dinarjev.

V mnogih kolektivih premalo zaostrojuje vprašanje zaščitnih sredstev. Pri varjenju in drugih oem nevarnih delih celo moštvi dopuščajo javencem in delavcem, da delajo brez zaščitnih očal. Redki so primeri, da bi v kolektivih koga kaznovali zaradi kršenja varnostnih predpisov, čeprav so razne druge disciplinske kazni pogoste.

Ko so na zadnjem posvetovanju proučevali možnost za zmanjšanje števila nesreč pri delu, so ugotovili, da je eden važnih vzrokov nesreč razpoloženje delavca, njegova psihična sposobnost za opravljanje dela, ki mu je poverjeno. Poklicna posvetovalnica, o kateri je bilo na podobnih sestankih že večkrat govora, bi v tem pogledu opravila pomembno delo in je zamisel o njej potrebno čimprej uveljaviti. V ta podjetja bodo morala svesti tudi za tem, da dobe svojega posebnega zdravnikarja, ki bo lahko proučeval življenje in proizvodni proces kolektiva in tako tudi vzroke bolezenskih pojavov. Komisija pri Zavodu za socialno zavarovanje pa je izdala tudi koristno brskuro »Delo in zdravje«, ki bo kolektivom in posameznikom v boju za večje delovno varnost dragocen pripomoček.

(jp)

Kolektivna zaposlitev vrača duševno bolnim zdravje

Iz življenja in dela bolnišnice za duševno bolne v Polju

V vseh nas so močno zakoreninjene zablode in zmotne predstave o duševno bolnih in bolnišnicah za duševne bolne. Za mnoge od nas je to skrivnostni, strašni svet, za katerega mislimo, da iz njega ni izhoda in da so bolniki, ki pridejo za stene te bolnišnice, obsojeni na večno ječo in temo — skratka, črtno jih iz naše skupnosti. Prav zaradi teh zmotnih mnenj pozabljamo, da so naše bolnišnice za duševno bolne predvsem socialne ustanove, ki skrbijo za

ječo. Take zmotne ne izvirajo samo iz nepoznanja položaja, temveč v mnogih primerih tudi iz neumestne in neupravičene sentimentalnosti, ki jo mnogokrat čutimo do teh bolnikov.

Tudi bolnišnica v Polju je socialna ustanova, katere bistvena naloga je socializacija duševnega bolnika, to se pravi, zdravniki-psihiatrji v Polju bolnike družbeno sanirajo, da bodo bolniki kljub svojim duševnim motnjam sposobni delati in živeti izven bolnišnice, med du-

prav gotovo malokdo ve, da obstajajo v bolnišnici v Polju razni krožki, ki jih sestavljajo bolniki sami, kot na primer dramski in šahovski krožek, moški ženski in mešani pevski zbor, orkester itd. Nekateri šahovski krožki raznih ustanov v Ljubljani, ki so se pomerili s šahisti s Polja, bodo prav gotovo priznali poraz, ki so ga doživeli z njimi. Bolniki gostujejo s predstavami tudi izven bolnišnice. Gostovali so že v domu »Svobode« v Polju, tovar-

bolniki in mu gre za njegovo poštrevno in uspešno delo res vse priznanje.

Bolnišnica v Polju je za namene psihoterapije uredila tudi obsežno ekonomijo, na kateri bolniki na svojem zraku in pri fizičnem delu črpajo moč in zdravje. Pri tem je vredno omeniti, da je kolektivna delovna terapija na tej ekonomiji beležila v 1948. letu 31.400 delovnih ur, 1949. letu 40.643 ur, lani pa kar 60 tisoč delovnih ur.

To so le drobci, ki nas seznanjajo z resničnim življenjem bolnišnice v Polju. Je pa še vrsta drugih stvari, o katerih bi se dalo pisati in ki bi potrdile poštrevnost in skrb naših psihiatrov do tistih bolnikov, ki jih jim je zaupala družba z namenom, da se vrnejo med njo zdravi in za delo sposobni.

Slika prikazuje orkester in umetne obrti, dela bolnikov

folklorno skupino bolnišnice za duševne bolne v Polju in izdelke

blaginjo družbe s tem, da zdravijo tiste državljane, ki so trenutno zaradi kakršnih koli duševnih motenj družbi nevarni in da jih usposablja za ponovno delo ter take vrnejo našemu celotnemu delovnemu kolektivu.

Moderna psihiatrska služba zahteva pri zdravljenju duševno bolnih različne prijeme. Zdraviti jih je treba z vsemi sodobnimi biološkimi metodami, kot elektro šoki, insulinsko terapijo s komami, protihirano narkozo in raznimi metodami psihoterapije. Vsakomur mora biti jasno, da je to zdravljenje več ali manj dolgotrajno in da zahteva od zdravnikov-psihiatrov ne samo znanje in nesebično ljubezen do bolnika, temveč tudi tisto potrpežljivost in vztrajnost, ki je marsikomu od nas neznan.

Sodobne prijeme zdravljenja koristijo tudi v bolnišnici za duševne bolne v Polju, ki ima tudi zdravilne z zgoraj omenjenimi lastnostmi. Ni namen tega sestanka, da bi naše bralce seznanili s strokovno platjo psihiatrske službe. Prikazati hočemo le življenje za zdaj bolnišnice v Polju in življenje izven nje ter odvrniti ljudi od zmotnih mnenj, da so bolniki v tej hiši obsojeni na smrtno

ševno urejenim ljudem. Prijemi te socializacije, ki se jih v Polju prav pridno poslužujejo, so v kolektivni zaposlitveni terapiji, to je v delu. Če za zdravega človeka je delo čudovito zdravilo in razvedrilo. Temveč jo zdravilno moč ima na bolnika. Kolektivna zaposlitev vodi bolnika k sožitju, mu vrača socialne tendence in ga odvrača od želje po samoti, od raznih paranojnih idej, halucinacij itd. V Polju so bolniki zaposleni z raznimi deli, kot z delom na ekonomiji, v obrtnih delavnicah, s kulturno-prosvetnim delom, ukvarjajo se tudi z umetno obrtjo.

Pred nekaj dnevi so mnogi Ljubljanci imeli priložnost videti kulturno-prosvetno predstavo, ki so jo priredili bolniki v kulturni dvorani bolnišnice v Polju. Na to predstavo so bolniki povabili Ljubljance zato, da bodo videli, da jim v bolnišnici ni tako hudo, kot si marsikdo predstavlja. V tri ure trajajočemu programu so bolniki pokazali svoje sposobnosti v iglarski, pevski in glasbeni umetnosti. Med resnim programom so nastopili tudi z raznimi skeči, ki so prislili udeležence predstave k obilici zdravega smeha in vedrega razvedrila.

ni TOKO v Domžalah, Sentvidu nad Ljubljano, pretekli torkel pa so nastopili v bolnišnici v Begunjah.

V bolnišnici v Polju je tudi društvo za socialno pomoč bolnikom, ki ureja razne zaposlitve ter tudi finančno plat bolnikov. Izdelki umetno-obrtniške narave, ki jih izdelujejo bolniki, so predvsem podobe raznih živali, med katerimi najdemo mnogo groteskno stiliziranih oblik, ki jih lahko izdela le človek z dobrim okusom in bogato domišljijo. Razen tega izdelujejo tudi igrače, čipke, usnjene listnice, tobačnice, cekarje in raznovrstne druge izdelke, ki si jih je vredno ogledati in tudi kupiti. Interesanti naj se s svojimi željami po teh izdelkih obrnejo na Društvo za socialno pomoč bolnikom, bolnišnica v Polju.

Kulturno-prosvetno delo in umetno obrt vodi mlad zdravnik dr. Viktor Gabrček, ki takorekoč nič in dan bdi nad

Studentski glasbeni festival v Zagrebu

Zagreb, 5. febr. Od 17. do 23. februarja bo v Zagrebu študentski glasbeni festival, na katerem bodo nastopili gojeniki glasbenih akademij iz Beograda, Zagreba in Ljubljane. Prireditelj bo osem večernih koncertov.

80-letni predsednik RK

Krajevni odbor Rdečega križa na Zg. Poljskavi je imel pred dnevi dopolnilno letno skupščino, na kateri so razpravljali o delu v lanskem letu. V splošnem je bilo lani delo te organizacije zadovoljivo.

Razne akcije, kakor Teden Rdečega križa, Teden proti TBC, predavanja prve pomoči, prireditve v okviru RK, razpečevanje raznih zdravstvenih knjižic in brošur so izvedli razni oddelki v vseh poslovalnicah in kanalizacijah. Izoboljšali so tudi higiensko stanje na raznih greznicah in vodnjakih. Za dvig higienskega stanja pa so mnogo pripomogli tudi higienski in zdravstveni predavatelji razrednikov na domači osnovni šoli. Prav posebno pa se je izkazal Pomladski Rdečega križa, ki šteje 169 članov. Pomladkarji pridno nastopajo pri vseh prireditvah z raznimi igricami. Pomagajo pa tudi pri raznih akcijah.

Zdravstveno ambulanto, v kateri ordinira tedenski sektorski zdravnik in katere službi tudi za prvo pomoč, vestno vodi Rdeči križ. Imajo tudi posvetovalnico za matero z otroki, ki je odprta dvakrat mesečno. Posvetovalnica je dobro obiskana. V ta namen jih obiskuje medicinska sestra Okrajnega odbora RK.

Celoten odbor RK, na čelu s svojim predsednikom, tov. Petrovičem, ki bo leto dopolnil že 80 let starosti, že več let uspešno vodi to dobrodelno organizacijo na Zg. Poljskavi.

I. Bolko.

USPEH PREBIVALSTVA PRIKLIJE

Podeželje je prispevalo za elektrifikacijo 250 milijonov din

Pred 8 leti 12 transformatorskih postaj in 44 km daljnovoda, lani že 37 transformatorskih postaj in 125 km daljnovoda — Prej 2050 odjemalcev električne energije, lani že 6200

Na področju ljubumerskega okraja je po osvoboditvi izvršeno ogromno delo, ki je privedlo mnogo naselij in doli do tega, da je v kmečkih hišah prišlo do elektrifikacije. Samo nekaj skupih števk, ki kažejo, da je bil napredek na področju elektrifikacije dosežen: v letu 1946 je bilo v OLO nekaj nad 10 milijonov din dolgoročnega kredita ali pa pomoči v obliki dotacij. To pa so le 4 odstotki od vrednosti vsega opravljenega dela.

Prvo leto po osvoboditvi je na področju ljubumerskega okraja ostalo 12 transformatorskih postaj z nekaj nad 44 km daljnovodov visoke napetosti. Elektrificiranih je bilo le 36 krajev, v katerih so našli 2050 odjemalcev električne energije. Lani so te številke izredno porastle, saj so našli že 37 transformatorskih postaj

s 125 km daljnovodov visoke napetosti in 44 km omrežja nizke napetosti, 190 elektrificiranih krajev in 6200 odjemalcev električne energije. V tem napredku je udeležena ustvarjalnost kmečkih ljudi, ki so zgradila mnogo dali od sebe, da jih je obiskala znanilka novih časov v kmetijstvu — da ne rečemo znanilka

nove Jugoslavije, kajti o elektriki so kmečki ljudje sanjali že v stari Jugoslaviji, pa se njihova želja ni nikdar uresničila.

Letos se ljubumerski okraj približuje uspešnemu zaključku elektrifikacije. Brez elektrike pa so ostali večinoma revnejši kraji, ki so močno oddaljeni od okrajnega središča. V teh krajih prebivajo vedno manjši del ljudstva, ki samemu sebi kljub dobri volji ne bodo mogli vseh bremen. Vendar pa teh krajev ne gre zapostavljati. Zato bodo potrebni več pomoči od skupnosti.

Na zadnji seji obeh zborov okrajnega ljudskega odbora Ljutomer je bilo po živahni razpravi sklenjeno, da je treba dati deansko pomoč predvsem tistim krajem, ki bodo letošnje transformatorske postaje in daljnovode visoke napetosti. V ta namen bo OLO letos prispeval 3 milijone din pomoči. Njegova dotacija bodo dobili predvsem oddaljeni in siromašni kraji okrog Ručca, Sovjaka, Stare gore, Selšča, Nasove, Spodnje Stavnice, Jeruzalema in Kijazarevca. S svojo trezno odločitvijo so odborniki tem krajem omogočili, da si postavijo temelje za elektrifikacijo svojih gospodarstev, s tem pa tudi zaključke elektrifikacije v okraju. Razen tega bodo ti kraji potrebovali tudi pomoč v obliki dolgoročnih kreditov, ki pa bodo dobrosrčno tudi tam, kjer se elektrifikacije niso dokončali. Računajo, da bo znala vrednost letošnjih investicij na tem področju nad 45 milijonov din. Precej bodo prispevali interesenti sami, potrebovali pa bodo tudi pomoč v znesku 26 milijonov din. Okrajni ljudski odbor je v imenu nosilcev investicij — zadružnih organizacij in elektrifikacijskih odborov — že zaprosil republiški izvršni svet in druge ustanove, ki naj bi s krediti podprejo hotenja letošnjih borcev za elektriko v Priekliju.

S. Kliner

Goriška in Vipavska po burji

Ulice so potlakovane s šepinjami okenskih šip — Na cestah leže razbiti dimniki — S cest je odnesla burja gramoz — Zaradi pozebe bodo morali kmetje ponovno orati — Strah pred ognjem in dežjem

V Novi Gorici še vedno veje močan severozahodni. V Ajdovščini pa burja še traja z hitrostjo 55 do 70 km na uro. V usodni noči med ponedeljkom in torkom pa so dosegli posamezni sunki burje celo hitrost 150 km na uro. Kot smo že poročali je bila Nova Gorica precej prizadeta. Po obhodu po teh krajih pa smo ugotovili, da je bila Ajdovščina s svojimi okolico še bolj šibana od burje. Mestne ulice so tlakovane s šepinjami razbitih strešnih korcev in okenskih šip. Po cestah leže številni prevrnjeni dimniki. Z nekega šeststanovalskega bloka v mestu je odneslo kar 6 dimnikov. Vse družine iz te hiše so morale

ta dan kuhati v pralnici. Streho s poslopja cestne baze je povsem odneslo in ravnatno odkrilo garažo LIP Ajdovščine. Veliko škodo so utrpeli tudi stanovanjski bloki tekleline tovarne. Tovarni za predelavo sadja in izdelavo likerjev je porušilo poleg drugega tudi visok železni dimnik parnega kotla. Tudi meteorološki postaji ni prizadelo.

Med tulenjem burje popravljajo poštrevovalni delavci Elektro Gorice električne vode visoke in nizke napetosti. Električne in telefonske žice vize s drogov kot prepelece pajčevine. Po tleh leži tudi več drogov. Na delu so 4 ekipe po 10 delavcev in s pomočjo dobili še skupino delavcev Elektro Sežana. Delavci so bili celo po 36 ur neprekinjeno na drogovi.

Tudi drugod je burja povzročila veliko škodo. Tako na primer je odkrila šolo v Stomažih, Na Križ Cesti celo novo stanovanjsko hišo, na kateri je bilo skoraj pol tone obtežilnega kamena, da bi burja ne odpihala korcev. V Ozeljani je pravkar odkrilo poslopje kmetarske zadruge. V Braniku in Zalem hribu tudi leže po tleh prevrnjeni dimniki, in daleč na okrog razmetane pločevine, streljaki in lop, prevrnjeni plotovi in slično. Tudi Plavah je odkrilo šolo in celo sončnim Brdom burja ni prizanesla. Nov viseči most čez Sočo v Anahovem je vrglo iz tira, da je neuporaben. Ceste je burja izlivala in odnesla z njih gramoz. Mladim žimim kulturam je burja prišla do korenin in odnesla z njih najboljši humus. Zaradi pozebe jesenskih posevkov bodo morali kmetje v prizadetih krajih ponovno orati. Samo v Ajdovščini pravijo, da imajo na posevkih okrog 4 milijone škode.

Na Vetrovnem polju pri Podnanosu pravijo, da je burja prevrnila kamion, naložen s pohištvom za neko družino, ki se je selila. Posamezne kose pohištva, oblek in posodo je burja vrnila

Pristanek na letalonosilki ni enostavna stvar

Pristanek reaktivnega letala na letalonosilki

Kdorkoli je že kdaj s kopnega skočil v čoln, si lahko misli, kakšne preglednice dela pilotom pristane na palubi letalonosilke. Letalonosilke so iz višine nekaj 100 metrov izredno majhne in piloti, ki so v službi na letalonosilkah morajo biti izredno vešč, da zaustavijo letalo na razmeroma kratki palubi. Dandanes pristane vsak dan na letalonosilkah po nekaj sto letal. To je omogočilo tesno sodelovanje med piloti in konstruktorji. S stališča konstruktorjev je bila najtežja naloga: konstrukcija koles letal, ki morajo izmed vseh delov letala

prenesti ob pristanku najhujše udarce, zlasti kadar je morje razburkano. Letala se spuščajo na letalonosilke s hitrostjo od 4,5 do 6 metrov na sekundo. Marsikdo bi mislil, da morajo imeti podvozja letal z letalonosilk izredno elastične vzmeti. Toda temu ni tako, kajti v tem primeru bi bil pristane na palubi še težji, ker bi letala preveč odskakovala na pristajalni stezi. V zadnjih letih so konstruktorji letal spoznali, da kolesa ne smejo biti niti pretežka. Še pred leti so bila kolesa letal, ki so jih nosile letalonosilke dvakrat težja kot kolesa navadnega letala.

Mali Aden - največja rafinerija sveta

Gradnja rafinerije anglo-iranske petrolejske družbe se bliža koncu. Rafinerija, ki so jo začeli graditi novembra predlanskim v bližini Adena, v takojimenovanem Malem Adenu, bo lahko predelala letno okoli 5 milijonov ton surove nafte. Verjetno bo začela obratovati že konec letošnjega leta.

Obenem z rafinerijo urejajo tudi novo luko in mesto: Mali Aden. V začetku gradnje je bila tod zgolj peščena ravnina, danes pa šteje novo mesto že okoli 13.000 prebivalcev. V novi luki bodo lahko hkrati pristali 4 tankerji. Med gradnjo luke je bilo treba skopati okoli 3 milijone kub. metrov peska, da so poglobili morsko dno. Med gradnjo rafinerije so zgradili tudi dva po 24 km dolga naftovoda, po katerih bodo lahko transportirali letno 2 milijona ton surove nafte od rafinerije v Malem Adenu do rezervoarjev v bližnjem Adenu. Mali Aden ima za-

enkrat elektrarno za 7800 kilovatom: nova elektrarna, ki jo grade, pa bo imela 22.500 kilovatom ter bo lahko oskrbovala mesto z 80.000 prebivalci.

Države — članice severnoatlantskega pakta so se odločile za enotno malokalibersko municijo. Belgija, Kanada, Francija, Anglija in ZDA so po temeljnih preizkušnjah pristale na to, da bodo izdelovale za revolverje le municijo, ki bo imela kaliber 7,62 milimetra.

Podjetje »KAMNIK« v Kamniku sprejme za takojšen nastop službe 3 INŽENIRJE KEMIJE. Plača in druge ugodnosti po tarifnem pravilniku, stanovanje preskrbljeno. — Ponudbe poslati s krajšim življenjepisom.

Piranski ribiči na zimskem morju

Zgodaj zjutraj na morje

Ze v zgodnjem jutru smo odpluli s piranskega pristanišča. Vse ribiške ladje so bile zbrane pod vodstvom motorne ladje »Bisarca«, ki je tudi nas sprejela na krov in pelje s seboj glavno mrežo. Vsi smo dobro zavarovani proti mrazu, saj kaže termometer okrog 10 stopinj pod ničlo. Ribiči so zaposleni z zadnjimi pripravami.

Jutranji mrak in tišina prekinje opozorilo, da smo se približali krdelu skočec. Ladjece previdno obkrožajo jate rib. Ribiči »Bisarca« in motorne ladje piranske ribiške zadruge »R 6« polagajo v morje ogromno mrežo dolgo 1 km in pol ter globoko 15 metrov, ki je ponos piranskih ribičev in največja mreža v jugoslovanski koni STO — ter previdno obkrožajo ribji oblak v morju. Ostale ladjece so že izvedle obkroževalno akcijo in mečejo v morje majhne mreže za primer, če bi skočce pretrgale glavno mrežo. To je najbolj dramatičen trenutek lova, od katerega je odvisen celoten uspeh. Večkrat se pripeti, da obkoljene ribe spoznajo nevarnost in strnjeno navajajo na glavno mrežo, jo pretrgajo in se v divjem begu skozi odprtino rešijo iz smrtonosnega objema ribičev.

Obkoljevalni manever

Danes pa gre vse precej gladko in v redu. Padajo kratka povelja in glavna mreža se počasi stika. Ladjece previdno potiskajo obkoljeni ribji oblak k vzhodni obali zaliva v bližino Canegre, malem zalivku

na položnem bregu Savudrijskega rtiča. Kapitan »Biserce« mi prijateljsko pomežikne in mi smeje pove, da sem jim prinesel srečo. In res. Glavno mrežo so ribiči že tesno zaprli jo že tudi zadržali na dnu. Iz nje ni več druge izhoda kot zgoraj. Temnomodro gladino morja vedno pogosteje preseka srebrni odsevi. Obkoljene ribe krdelo se divje poganja iz vode in skuša preskočiti mrežo. Ogromen živ oblak je vedno bolj gost in nemiren. V penecem se morju se gnetejo ribe kot v velikem kotlu. Po razpenjenem morju bijejo zadnji boj za prostost in s silnimi skoki iščejo izhoda. Iz »Biserce« je padlo novo povelje, borba skočec postaja še bolj divja in silna, kakor da bi razumele, da je njihov boj brezupen, a bi se kljub temu rade rešile.

»Prepozno skočce«, se oglasi kapitan in pomigne, naj pridem k njemu na kajuto, kjer bom imel lepši razgled. Prepzno! Ribiške ladje so se že razdelile v dve skupini. Ena z morske strani zapira ta živi kotel in s pomožnimi mrežami prestrze skočce, ki se skušajo rešiti z divjimi skoki, a skačejo v pomožne mreže ali pa prav v barke. Druga skupina se je med tem že izkrcala. V daljavi vidim obise ribičev, ki so se na obali postavili v dolgo vrsto in vlečejo k sebi glavno mrežo — sedaj ogromno in besnoče vrečo — na kopno. Nekaj jih je skočilo kar v »kotel« med ribe in z

Ribiške ladje v luci

Strah pred možem? Vzgoja - trd oreh

Morda ste nedavno prečitali v našem listu nekaj drobnih vrstic o hudem domačem prepiru neke družine v Podmelcu na Tolminskem, iz katerih veje velika družinska tragedija, tiha in uničujoča, pri kateri trpi petoro otrok in žena-mati. Na žalost se take in podobne zgodbe večkrat dogajajo. Mogla bi jih napisati marsikatera žena in v njih razkriti strahovladno moč in očetja, ki s svojo samovoljno postjo muči družino, pri tem pa se ne ozira na pogube posledice. Sledeče vrstice naj nam razkrijejo življenje zgoraj omenjene družine.

Sedem jih je — mati, oče, pet otrok. Ko je najmlajši komaj šest teden zavekal v koračarici, je nekega dne izbruhnil med možem in ženo žolčen prepir. Ta se je vedno hujše razpletal in se dramatično končal s noževim sunkom v hrbet. Pričakovali bi, da je mož zabol, toda to je storila ona, mati petih otrok, da pred nasilnežem obvaruje nje in sebe. Dovolj ji je bilo večnega nasilja. Spomnila se je brezobzirnih moževih udarcev, šopov las, ki jih je izruval z njene glave, krika otrok ... in je zgrabila nož. Kratek sunek in moža so odpeljali v bolnišnico.

Tako nam je pojasnil dogodek njen oče, ki mu ni vseeno, kako živi njegova hčerka.

Minilo je nekaj dni. Tedaj pa smo znova prejeli posebno prizadele žene. Kaj nam piše?

»S svojim možem se dobro razumem in mu moram dati najboljšo spravečo. Treba je upoštevati, da ima mož težko in odgovorno službo, da je življenje pri tako majhnih otrocih polno skrbi in težav. V internaciji v Nemčiji si je nakopal bolezen, tako da je hudo nervozen in razburjen. Sicer pa je nadvse skrben družinski oče in zakonski mož ...

Kaj je to ženo pripeljalo do tega, da je napisala te vrstice? Mar ni res, kar smo objavili v našem prvem poročilu in kar trdi njen oče, ko skuša prikazati njeno trpljenje zaradi moževe surovosti? Zdi se mi, da ji je pismo narokoval strah pred možem, pred njegovim maščevanjem, ki bi rodilo še slabše življenje. Ali pa jo je prešinilo tisto staro svarilo, ki ga današnja žena ne priznava več in ga tudi ne slišati: »Žena, bodi poslušna in pokorna svojemu možu.« Slepota kot žival, četudi jo pri tem gospodar biče, pretepa, ji izpodreja življenjske sile, mu morda sledi tudi ta žena, četudi se v samoočrambi tudi v njej za trenutek ogleda lastna volja.

NAŠIM BRALCEM!

Zimski čas je in vsak najde za branje in pisanje nekaj več časa kot sicer. Zato bi morda tudi vi prišli za pero in nam napisali, kaj si želite na tej naši, družinski strani. Pišite nam o uspehih, ki jih imate pri vzgoji otrok. Žene delavke, seznanite nas s svojimi težavami pri delu, kmečka žena in mati povej, kaj te teži; kaj si želiš pri zboljšanju svojega, že zastarelega gospodinjstva, kakšni nasveti bi ti olajšali delo. Žene vseh poklicev in drugi bralci, pošiljajte svoje predloge, kar bo nedvomno mnogo pripomoglo k temu, da bo vsak našel v naših kotičkih tudi zase nekaj koristnega. V vsakdanjem življenju naletimo na tisoč vprašanj, ki jim sami ne vemo odgovora, zato pomagajmo drug drugemu!

Vse, kar nam boste poslali, bomo z veseljem sprejeli in skušali z objavo vsakomur tudi ugoditi.

UREDNIŠTVO

Tvo urednica!

Večkrat čitam v Vašem listu razne članke, ki obravnavajo vzgojo otrok. Ne vem sicer, če mi boste to pismo objavili, toda vseeno bi Vas rada nekaj upraskala in prosila, da mi svetujete, kaj naj storim. Imam namreč šestletno hčerko, ki je sicer pravi pridni otrok, vendar pri njej kljub vsemu ne morem uspeti v eni stvari — da bi jo naučila reda. Tu ne pomaga ne lepa, ne grda beseda, ne tepež. Celotno, če ji za kazen odtegnem večerjo, ne dosežem nič. Nasprotno, opazila sem že, da se pri ostrejših ukrepih nekako zakrme in postane še bolj nedostopna. Da bi pa pospravila svoje igrače itd., pa niti misli ni.

Ne vem, kakšno kazen naj ji še naložim in sem obupana. Škerbi me, kako bo v šoli, če ne bo hotela paziti na red, saj je vendar ta tudi pogoj za dober uspeh. Se nekaži! Poznam pa mater, ki se ji niti malo ni treba truditi, da bi v otroku vzbudila skrb za red, ker deklič za seboj sam vse pospravi in ima vse v najlepšem redu.

Prosila bi, če mi lahko pojasnite, kje je vzrok za tak odpor proti redu, ki ga ima moja hčerka in zelo Vam bom hvaležna.

S. M.

Op. ur. Starši, ki imate izkušnje pri vzgoji svojih otrok, pišite nam, kako bi vi rešili to vprašanje in svetujte materi. Želimo bi, da tudi naši pedagoški napisejo kako besedo, ki bo rešila to in morda še vrsto drugih vprašanj pri vzgoji našega mladega rodu.

Ko se je tega zavedela, jo je postalo sram, da si je drznila dvigniti roko na svojega moža, gospodarja in skušala najti opravičilo: »Delo, skrbi ima ...«

Kaj je ona, mati peterih otrok brez njih? Ali more moža za njegovo surovost opravičiti naporna služba. Saj žena pri vsakodnevnem delu tudi trpi, tudi prenaša breme, se muči z otroki in skrbmi. Iz dneva v dan gara zanje in za moža in k družini doprinese morda več kot mož, ki hodi v službo.

Kako more mati, današnja žena tako podcenjevati sebe in obenem poveljevat možu. To nas spominja na polpreteklo dobo, ko delovna žena ni smela stati v isti višini z možem, temveč vedno nižje od njega. Čas je, da se svoje enakopravnosti danes zavedajo vse žene, po naših vaseh, tovarnah in mestih, žena delavka in izobraženka.

Težka je bila pot, na kateri se je žena borila za svoje pravice in danes bi jih zamestala? Kjer mož neče razumeti tega, ga me naučimo spoštovati sebe in naše delo, da bo videl v svoji življenjski družici sebi enakovrednega človeka, ki družbi prav toliko daje.

Ko se bo vsaka žena tega zavedela in to vedno imela pred očmi, bo že v kraljici trta marsikatera nesreča, ki bi sicer kot Damoklejev meč padla na družino in jo razbila. Oziroma se okrog sebe in morale bomo ugotovili, da je prav ta slepa podrejenost žene neštetokrat vzrok za težke družinske zlome.

»Poslušna bodi svojemu možu« naj ne bo več geslo, ki je dolga stoletja iz žene delalo sužnjico. V. K.

Krvavice. Če imamo drobnega prašiča, skuhamo 4 kg riža (vzamemo lahko tudi proseno ali ajdovo kašo ali ješenj). Riž dobro operemo, na pol skuhamo in ohladimo. Skuhamo tudi drobovino in razdeljemo. Tega zmeljemo in precejimo ter mu dodamo drobno zrezano čebulo. Ohlajen riž in zmlet drobovino — pljuča, srce, ledvice — zložimo v posodo, kjer bomo delali klobase. Nato dodamo ocrt rajčice ter poper, pigment, cimet in majaron. Prijemimo drobovo juho, posolimo in dobro premešamo z rokami, nato dolijemo 2 do 3 litre precejene krvi. Zmes dobro premešamo, predelamo z rokami in nadevamo v črva. Dobljene klobase takoj skuhamo (vedno jih moramo dati v vročo vodo). Ko nekaj časa vro, jih preizkusimo ali so kuhane. To se zgodi tedaj, kadar prične iz njih voda. Kuhane krvavice položimo na desko v hladnem in zračnem prostoru.

Če imamo v shrambi nadevan žledec, je to za družino prava poslastica. Napravimo ga tako, da svinjskemu žledcu odstranimo notranjo rumeno kožo, ga dobro operemo in napolnimo z nadevom kot za kranjske klobase. Nadeva-

varnah in mestih, žena delavka in izobraženka.

Težka je bila pot, na kateri se je žena borila za svoje pravice in danes bi jih zamestala? Kjer mož neče razumeti tega, ga me naučimo spoštovati sebe in naše delo, da bo videl v svoji življenjski družici sebi enakovrednega človeka, ki družbi prav toliko daje.

Ko se bo vsaka žena tega zavedela in to vedno imela pred očmi, bo že v kraljici trta marsikatera nesreča, ki bi sicer kot Damoklejev meč padla na družino in jo razbila. Oziroma se okrog sebe in morale bomo ugotovili, da je prav ta slepa podrejenost žene neštetokrat vzrok za težke družinske zlome.

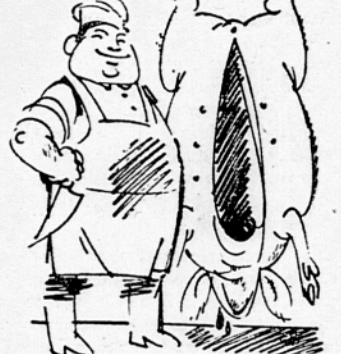
»Poslušna bodi svojemu možu« naj ne bo več geslo, ki je dolga stoletja iz žene delalo sužnjico. V. K.

Krvavice. Če imamo drobnega prašiča, skuhamo 4 kg riža (vzamemo lahko tudi proseno ali ajdovo kašo ali ješenj). Riž dobro operemo, na pol skuhamo in ohladimo. Skuhamo tudi drobovino in razdeljemo. Tega zmeljemo in precejimo ter mu dodamo drobno zrezano čebulo. Ohlajen riž in zmlet drobovino — pljuča, srce, ledvice — zložimo v posodo, kjer bomo delali klobase. Nato dodamo ocrt rajčice ter poper, pigment, cimet in majaron. Prijemimo drobovo juho, posolimo in dobro premešamo z rokami, nato dolijemo 2 do 3 litre precejene krvi. Zmes dobro premešamo, predelamo z rokami in nadevamo v črva. Dobljene klobase takoj skuhamo (vedno jih moramo dati v vročo vodo). Ko nekaj časa vro, jih preizkusimo ali so kuhane. To se zgodi tedaj, kadar prične iz njih voda. Kuhane krvavice položimo na desko v hladnem in zračnem prostoru.

Če imamo v shrambi nadevan žledec, je to za družino prava poslastica. Napravimo ga tako, da svinjskemu žledcu odstranimo notranjo rumeno kožo, ga dobro operemo in napolnimo z nadevom kot za kranjske klobase. Nadeva-

varnah in mestih, žena delavka in izobraženka.

Težka je bila pot, na kateri se je žena borila za svoje pravice in danes bi jih zamestala? Kjer mož neče razumeti tega, ga me naučimo spoštovati sebe in naše delo, da bo videl v svoji življenjski družici sebi enakovrednega človeka, ki družbi prav toliko daje.

nega zašpilimo, močno stisnemo med dve palci, povežemo in obtežimo. Pazimo, da pri tem ne počijo koža. Žledec obdamo tudi z lesenimi letvicami. Tako obteženega imamo teden dni, nato ga damo z ogradjem vred v dimnico, kjer naj ostane tako dolgo kot večji kos svinine.

UREDNIŠTVO

Lep črn pulover

Vzorec: Rebrasti vzorec: ena desna ena leva; gladki vzorec: ena vrsta desno ena vrsta levo.

Zadnji del: Ko smo nasnuli 160 pentelj delamo z gladkim vzorcem 3 cm visoko. Nadaljujemo z rebrastim vzorcem nadaljnih 40 cm v višino. Na obeh straneh posnemamo najprej 8 pentelj za rokavno odprtino, nato 3, in dvakrat po dve pentelji. Nadaljujemo še 22 cm v višino nato posnemamo za ramena na vsaki strani dvakrat po 14 pentelj in enkrat 16 pentelj in nato ostale.

Sprednji del: Z 80 nasnutimi penteljami pletemo gladko 3 centimetre. Nadaljujemo z rebrastim vzorcem 40 cm visoko do rokavnega izreza, kjer začnemo posnemati na levi strani najprej 10 pentelj, nato 5, trikrat po dve pentelji in štirikrat po eno penteljo. Nadaljujemo, da ima rokavni izrez 23 centimetrov višine in posnemamo za ramena kot pri zadnjem delu.

Pri 15 cm višine od spodaj navzgor oblikujemo žep: in sicer popletemo 20 pentelj od strani proti sredini, posnemamo nadaljnih 30 pentelj in ostalih 30 pentelj zopet popletemo in naberemo na nitko. Na tretjo pletilko nasnujemo 30 pentelj in delamo z rebrastim vzorcem 10 cm visoko nato jih

vpletemo na mesto prejšnjih posnetih in nadaljujemo z delom skupno z ostalimi, ki smo jih prej nabrali.

Pri 18 cm višine rokavnega izreza posnemamo tudi za ovratni izrez 10 pentelj in nato vsako drugo vrsto 4 pentelje, trikrat dve pentelji in šestkrat po eno penteljo. Drugi sprednji del napravimo na isti način samo v obratnem smislu.

Rokav: Nasnujemo 75 pentelj z gladkim vzorcem pletemo 3 cm visoko. Nadaljujemo z rebrastim vzorcem 46 centimetrov visoko in dodajamo na obeh straneh na vsak cm 1 penteljo nato posnemamo.

Izgotavljanje: Jopico sešijemo. Naberemo pri žepu pentelje in pletemo gladko 2 cm. Posnemamo in na notranji strani žepa napravimo rob z nevidnim vbodom. Z istim vbodom obrobimo spodnji del jopice in rokave.

Za ovratnik in prednjo progo naberemo na zadnjem vrtemen izreza, na obeh straneh izreza in na obeh straneh sprednjega dela pentelje in z rebrastim vzorcem pletemo 12 centimetrov široko progo. Zelo rahlo posnemamo, razpolovimo in prišijemo na narobni strani. Napravimo pet gumbnic in polikamo.

Kapica: Način izdelave: Za-

Med vzgojnimi problemi je večkrat, mnogo takih, za katere prav nič ne vemo, kako bi jih rešili. Danes bi govorili o nekaterih, ki so skoraj na dnevnem redu v odnosih med starši in otroki.

Predšolski otrok se boji zaspati brez luči, in preveč popustljiva mami ali pa mu celo dovoli, da spi v njegovi spalnici. Druga se bo nemara vsa zaskrbljena posvetovala z zdravnikom; pravilno pa bo skrivala le tista mati, ki ne bo otroku nikdar grozila s »črnim možem«, »volkom« in podobnimi otroškimi strahili, ki naj bi pripravili otroka k ubogljivosti. Ne bo mu pred spanjem pripovedovala razburljivih zgodb. Položila bo otroka v posteljo z zagotovljenim, da mu ne bo nihče ničesar storil, — saj je ona v njegovi bližini — in ugasi luč, otrok pa bo mirno zaspal z občutkom, da je na varnem.

Mnogo razburjenja je v družinah zaradi slabih redov, ki jih prinašajo domov otroci. Nekateri starši otroke kaznujejo, drugim se slabi redi ne zdijo važni in se za otrokov napredek v šoli sploh ne zanimajo. Pogosto pa pokliče mami na pomoč očeta, ki naj bi pravil red s svojo »močno roko«. In kaj bi morali v tem primeru storiti? Mati ali oče naj pomagata otroku pri njegovih nalogah.

In družinski prepri in prisotnosti otrok? Starši se ne morejo zediniti o nekem vzgojnem vprašanju. Mati je prepričana, da je njegovo naziranje pravilno, oče meni, da ima on prav, oba pa skušata pridobiti otroka, ki bo zaradi takega ravnanja v sebi vse zmedel. Zelo nesposobno, boste rekli, toda starši prav v tem primeru pogosto greše. In vendar je rešitev preprosta. Starši naj uravnavajo različne nesporazume med seboj, nasproti otroku pa mora vladati vselej enotnost.

V družinah, kjer je mati preveč popustljiva in oče preostrog, se rado dogaja, da imajo otroci pred očetom »skrivnost« ali pa bi radi iz strahu pred njim to ali ono

Električni pekač — naš dobri prijatelj

(Konec)

Prav tako naredimo odlični segedski golaž.

Zelo okusno se skuha v pekaču preko mesa, saj obrzi pri svoji vrnji. Skuhamo ga lahko kar skupaj z ričetom, pozneje na dodamo nekaj krompirjev in posebej skuhamo fižol. Pred kosilom naredimo prežganko in jo prilijemo. Prekajeno meso bo mehko pač po kakovosti v eni do dveh in pol ur (krača).

Seveda skuhaš lahko v pekaču prav tako govejo juho. Ne bo rekli, da je to izguba najboljše snovi.

Tudi pri fižolu je nerodno, če se ti prime. Skuhaj ga v pekaču, samo pazi, da ga dobro zaliješ z vodo. Kajti fižol bo tako nabrekli, da bo vsrkal vso vodo. Praksa ti pokaže, koliko vode mora biti v pekaču, pa ga lahko pustiš vreti dve in pol do tri ure.

Z eno besedo — razen jedi, ki jih moraš pripraviti na močnem ognju in v naglici, je pekač uporaben za vse.

Pripomniti je še treba, da postavimo pekač na štedilnik ali na kuhališče ali sploh na podlago, ki ni lahko vnetljiva, kajti aluminij je kovina, ki razvija silno toploto in je treba paziti na to posebno, če pristavimo in gremo zdoma. Če je podlaga dobra, pa to lahko mirno storimo in se za pekač nič več ne zmenimo do ure kosila.

Tako lahko še nikoli prepričamo kuhalec brez truda, brez izgube časa, brez mazanja v kurjavi in pepela, a pripravimo izredno okusne jedi.

jemo toliko pentelj kolikor jih potrebujemo za okroglo oborožje. Pletemo z gladkim vzorcem 3 cm nadaljujemo pet pentelj popletemo (pravtako tudi zadnji) nato posnemamo po eno penteljo na vsaki strani do konca. Ostane na vsaki strani pet pentelj pri višini 55 centimetrov, ki jih posnemamo vse naenkrat. Nato sešijemo obe strani in spodaj pustimo 20 cm odprtine. Pravtako sešijemo tudi v sredini zadnjih 10, ki smo jih posneli. Napravimo eno in pol cm širok rob. Pri odprtini 20 cm naberemo pentelje dodamo na vsaki strani po pet pentelj in delamo gladko 3 cm, naredimo za desni strani vrsto levih in delamo nato še 3 cm. Posnemamo, zarobimo in zašijemo na narobni strani. Na desni strani kapice napravimo eno gumbnico.

Nasveti

Z jabolčnim olupki prav lepo očistimo usnje, ki ga dobro zgrizemo z notranjo stranjo olupka.

Porcelana, ki ima poškodovane robove, ne umijemo z vročo vodo, sicer ti kmalu izginejo.

Teletje meso se ne pokvari tako naglo in je mehkejšo, če ga hranimo v mleku.

Mesa klobas in sira ne zavijamo v časopisni papir, ker je tiskarska barva škodljiva.

stvar prikrili. Nekatere matere otroke v tem podpirajo, druge bodo nemara vse povedale očetu, ne da bi otrok o tem kaj vedel, kar bo še mnogo slabše.

Razumna mati pa bo otroku najprej svetovala, potem pa ga prepričala o tem, da mora očetu zaupati in ga vprašati za nasvet.

Staršem včasih niso prav nič več prijatelji, s katerimi se družijo njihovi otroci. Ker ne vedo, kako bi jih od njih odvrgli, poskušajo vse mogoče in še večkrat nemogoče stvari. Zdi se jim, da bo najbolj učinkovito, če bodo družino kar se le da očrnilo v otrokovih očeh in ne pomislijo, da s tem vzgajajo opraviljive in nestrpe ljudi. Če vse to ne zaleže, otrokom prepovejo, da bi se družili s takimi prijatelji, in pozabljajo, da bodo otroci po vsej verjetnosti iskali to družbo na skrivaj. To bo seveda apert vzpodbuda za otrokov neodkritost. Ne-

kateri starši pa so brezbržni, radi bi imeli mir in se zato ne zanimajo, kje in s kom se družijo njihovi otroci. Najmanj pa je staršev, ki se bodo potrudili in poskušali otroku primerno družbo, in se predvsem sami veliko ukvarjali z njim.

Vsi si želimo, da bi bili naši otroci razumni, pogumni, odkritostni, da bi se razvili v uravnotežene ljudi, ki bodo imeli v vsakem pogledu zdrav odnos do življenja. To skušamo doseči na razne načine, enega vprašanja pa se navadno ne znamo prav lotiti. To je seksualno vprašanje. »Naj si pomaga otrok kakor ve in zna, to je stvar šole in vzgojiteljev, ne pa moja.« Tako nazirajo večkrat slišimo, vendar pa niso povsem pravilna. Do neke mere je morda res, to tudi stvar otroka samega, šole in vzgojiteljev, vendar bodo starši olajšali otrokova lastna opazova-

O boleznih, ki se nas je lotila letos

B. R. LJUBLJANA: V enem mesecu so mi zboleli 4 družinski člani in pri vseh se je bolezen pojavila iznenada. Tudi glavni znaki bolezni so bili pri vseh siliti: močna slabost, prva 2 dni jih je tresel mrz, telesna vročina je bila narasla in dosegla 39 do 40 stopinj Celzija, imeli so močan glavobol in pa bolečine v mišicnih sklepih. Bolezen je trajala kakih 5 do 6 dni, toda še dolgo potem so se vsi pustili zelo utrujene in zbiti. Od vsega začetka smo jih skušali zdraviti s tabletami sulfatiazola, a brez uspeha. Proti koncu bolezni sem le poklical zdravnika, ki je ugotovil, da gre za influenco. V družini nekega znanca je tudi več članov zbolelo za podobno boleznijo, vendar pa se jim je bolezensko stanje po sulfatiazolu naglo zboljšalo.

Zanima me, ali gre v opisanih primerih za dve različni obolenji, kar bi se dalo sklopiti po učinku sulfatiazola, ali pa je vzrok, da bolniki različno reagirajo na zdravilo, morda v čem drugem.

V obeh primerih je verjetno šlo za influenco. Dejansko pa poznamo dve vrsti influenze: eno je prava influenza, ki jo povzroča hladen virus, to je morda droben, z mikroskopsko vidni srednji strupen mikroorganizem. Za to influenco so oboleni vsi do matiči. Razen te pa poznamo še tako imenovano sezonsko influenco, oziroma prehlad, ki nastopa navadno v hladnih tednih in ga povzročajo različne bakterije. Te bakterije in sicer največkrat razni koki (bakterije oblate oblike) so pri sicer zdravem človeku kot saprofiti, reka bi, nekaki gostje na sluznicah dihalnih poti, ki pa zaradi prehlada ali iz kakake drugega vzroka nenadoma povzročijo, sprožijo obolenje.

Prva virusna influenza poteka navadno težje: z mrzlico, z visokimi temperaturami, s splošno slabostjo, z močnim glavobolom, bolečinami v sklepih in mišicah. Znan je tudi trebušna oblika te influenze, pri kateri se tem znakom pridruži še izguba teka, bruhanje, driske itd., in pa živčna oblika influenze z neznoznim glavobolom, s krči v mišicah vratu in udov. Taki bolniki so pogosto zelo vznemirjeni ali duševno pobiti.

Virusni influenci ne moremo doživeti z antibakterijskimi sredstvi, kot so sulfamidni preparati, n. pr. penicilin, avromicin in podobno, pač pa z uspehom uporabljamo ta sredstva pri morebitnih komplikacijah, ki se sicer pridružujejo virusni influenci, recimo pri pljučnici, bronhitisu, vnetju srednjega ušesa itd. Teh komplikacij ne povzroča virusna influenca, temveč razne druge klice, kakor pri sezonski influenci. Bolnik z virusno influenco mora takoj v posteljo. Leži naj nekaj dni potem, ko temperatura že pade. Hrana naj bo lahka, vsebuje naj mnogo svežih vitaminskih sokov. Od zdravil predpisujemo sredstva proti vnetju, kot so piramidol, majhne doze kinina itd. Pri komplikacijah uporabljamo antibiotična sredstva, ki jih mora predpisati zdravnik.

Sezonska influenca poteka navadno lahkotno. Izvzete so influenze, ki so se pojavljale v obliki velikih epidemij, kot na primer 1918 leta. Za sezonsko influenco je značilno, da se v samem začetku pojavlja hud nahod, kašelj, kar govori za močno vnetje gor-

Ta moški športni pulover z drugobavrnimi robovi je praktičen in tople. Z njim lahko razveselite svojega moža ali prijatelja

nja in spoznanja, olajšali bodo tudi delo vzgojitelja, če bodo otroka poučevali od zgodnje mladosti.

sti, njegovi starosti in duševnemu razvoju primerno.

Nemara je vzgoja še težavnejša, ko so otroci že skoraj odrasli.

Vzemimo primer, da dobiva sedemnajst ali osemnajstletna hči pisma z neznanom pisavo in prihaja zvečer domov ob uri, ki se nam zdi zanj neprimerna. Kaj naj stori v tem primeru mati, da bo ravnanje prav in ne bo žalila hčerinih čustev? Ali naj sama odpira pisma in se prepriča o vsebini? Ali upripori »zaslišanje« kakor strogo sodnik? Naj dovolj, da gredo stvari svojo pot? Menim, da vsega tega ne sme storiti. Mati naj ne bo nestrna. Sprva naj počaka — morda bo hči sama spregovorila. Če ne bo, jo bo vprašala in se potem z njo prijateljsko pogovorila in ji svetovala. B. J.

K R I Z A N K A

ljivost za to bolezen je pri ljudeh različna in tudi telesni ustroj sam ni pri nastanku te bolezni brez pomena. Bolezen se večkrat povrne, to pa zaradi tega, ker obolenje samo po sebi povečuje sprejemljivost.

Mišični revmatizem se pojavi v akutni obliki navadno po kakih nerodni ali forsirani kretnji. Bolna mišica je večkrat napeta. Gibanje in pa hlad stopnjujeta bolečine, ki utegnejo biti včasih pravi hud. Razen druge oblike, ki je odvisna pač od tega, katere mišice so prizadete, nima to obolenje nobenih drugih posebnih znakov. Bolezen ni nevarna in navadno mine sama po sebi.

Za kronični mišični revmatizem so značilne bolečine v določenem področju mišic, ki lahko trajajo leta in leta. Včasih lahko otipljemo v mišicah kot grah velike vozličke.

Akutno obolenje zdravimo s toploto, najbolje s termoforom in z raznimi antirevmatičnimi mastmi. Močno potenje, ki ga povzročimo s pitjem toplega čaja in salicilnimi preparati, mnokrat ugodno vpliva na bolezen. Pri kronični obliki priporočamo masažo, kopeli in obsevanje.

Predvsem pa je važno, da odstranimo iz organizma vsa morebitna kužna žarišča in da se varujemo mraza ter vseh večjih naporov.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52

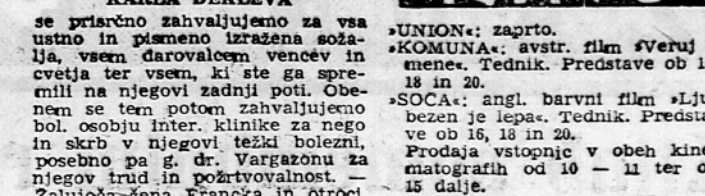
Vodrovano: 1. natakarski učitelj, 7. sovražnik Angležev, 14. umetnik, 16. nemška reka, po kateri se imenuje bogata industrijska pokrajina, 17. antični glasbeni instrument, 18. napeljava, 19. razvojni glas v stari grščini, ki je pozneje izpadel, 21. velika posoda, 22. kovinski glas, denar, 24. prostovoljno, z veseljem, 25. angleška kraljica za združene narode, 26. masa za modeliranje, 28. začetni črki obeh imen azijskega polotoka, 29. ameriški pesnik in pisatelj grozljivih zgodb, 30. drugo ime za telo, 31. koloidna snov, 32. neprestana, 33. krajevni prislov, 36. zimsko prevozno sredstvo, 37. utež na mere (krajša oblika), 38. znanost, 39. začetna zgradba, 41. izpiranje v medicini, 42. osutek, model.

Napišite: 1. prvi predsednik poljske republike po I. svetovni vojni, 2. drugo ime za Trojjo, 3. prebivalce kavkasijske gore, 4. nadležna žuželka, 5. začetnici velikega ruskega pisatelja (Voja in mir), 6. pripravila za oranje, 7. napadalec, kdor streže na življenju politični osebnosti, 8. medmet, 9. neskladni oblik, 10. člen, tudi posameznik ali ustanova z določenimi funkcijami, 11. egiptovski kralj pred Farukom, 12. nemški fizik, po katerem se imenuje električna mera, 13. južnoameriška država, 15. zapor, 20. mesto pod Frusko goro v Sremu, 22. s silo odzveča, 23. slaboten, šibek, 26. predlog, 27. drobn, taven, 28. nadglavice, vrh, 29. kajžni žezik budistov na Cejlonu in v Zgadjni Indiji, 31. ročni voz na dveh kolesih, 33. del proge, 34. mesto v južni Franciji, 36. preprosta jed, 39. grška črka, 40. predlog.

REŠITEV ZADNJE KRIZANKE

Vodrovano: 1. Finžgar, 7. spre-

Ob težki izgubi našega predra-
gega moža, ata, starega ata, brata
in strica

MALI OGLASI

DIETNEGA KUHAJA (ico) sprejme klinična bolnica Medicinske fakultete v Sarajevu. Za potrebe za najmanj štirimi razredni srednje šole in dovršeno dijetno šolo ali dolgoletno prakso. Plačila po sporazumu. Nastop takoj. 1560-1

20 STROJNIK KILJANČINARJEV sprejme 1. marca Mesno strojno podjetje, Ljubljana - Dolenska cesta 76. 1600-1

SAMOSTOJNEGA RACUNOVODJO sprejme večje trgovsko podjetje v Kranju. Nastop takoj. Fonudbe posilja podružnici v Sllov, poročila v Kranju pod verzikan računovodja. 1569-1

RACUNOVODKINJA s 15-letno prakso, veliko maturo, želi menjati službo. Družinskih stanovanj je zasedeno. Fonudbe od 1. IV. 1954 podružnici Slovenskega poročevalca Maribor. 1575-1

BLAGA JILNARKO sprejmemo. Pisarne ponudbe z navedbo dosedanjih zaposlitev poslati na upravo Študentskega naselja, Ljubljana, 1573-1

GOSPODINJSKO POMOCNIK k družini z dvema otrokoma iščem. Naslov v ogl. odd. 1509-1

SOFR KATEGORIJE D z 19-letno prakso želi službo kjerkoli. Naslov v ogle. 1572-1

FRIZERKA ISCE SLUŽBO v moški ali ženski stroži. Vrečič Marica, 1571-1

stava karabinaka. Tednik: Predstavice 16, in 20. Ob 10.00. Vrednosti je matineje avstr. filma "Verzimenes". Prodaja vstopnic od 9 - 11 ter od 15 dalje.

SISKA: amer. film "Ob veliki noči". Tednik: Ob kanjonih. Predstave ob 16, 18 in 20.00. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

TIGRIS: amer. film "Rdeči škornji v kovboju". Tednik: Potok vojnje pripravljenosti. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

LITOSTROI: ital. film "Kališni odmrk Ameriko". Tednik: Predstavi ob 17 in 19.30.

CEJLE "UNION": ameriški film "Pohlepnosti".

CEJLE "DOM": amer. film "Poslednja postaja".

BLED: ameriški barvni film "Smoky".

KAMNIK: ameriški barvni film "Missourijski".

ZADOBROVA: slov. film "Jablko gospoda".

VEVCE: amer. film "Trinajst pismo".

DOMZALE: amer. film "Zločin v Nevadi".

JESJENE "RADIO": amer. film "Tajni tovor" ob 18 in 20.

JESJENE "PLAVZ": amer. barvni film "Konec sveta" ob 18 in 20.

KOROSKA BELA: zaprt.

KUHINJSKO OPRAVO prodam. J. čica 89-II. Renoz. 1651-1

VRATARJI ALI SLUŽITELJI sprejme v službo takoj **OLO** ljubljana okolica. Kolikovane prošnje s kratkim življenjepisom je poslati na **OLO** ljubljana okolica — personal.

na službo, Zupančičeva 8. 1652-1
ADMINISTRATIVNO MOC z znan-
nem strojeopisja in stenografije ta-
koj zaposli industrijsko podjetje
Ljubljana. Naslov v ogl. odd. 164-1
KLJUČNICA: Pripreme industri-
jskega podjetja za svojo remon-
no delavnico. Naslov v oglašnem
oddelku. 1644-1
GOSPODINJSKO POMOČNICO za
čez dan sprejem. Ponudbe v ogl.
oddelku pod »Pridane«. 1607-1
DRŽAVNI USLUŽBENEC 34 let, va-
jen vseh kmetijskih in istih, nem-
opremljeno sobo a za plačilo po-
mogam pri delu. V poštev pride
Ljubljana in bližnja okolica. Po-
nudbe v ogl. odd. pod »Prilike«.
PERFEKTEN KNJIGOVODJA za
manjše strojno podjetje na Gorenjs-
ki, malce bolj službo takoj. Plača po
tarifnem pravilniku. Možnost pre-
voza z vlakom iz Ljubljane. Po-
nudbe pod »S. L. 28« v oglašni
oddelku. 1639-1

.....

**GRAJSKA
RESTAVRACIJA**

**priredi vsako soboto
ples ob 20. uri**

.....

V SLUŽBO SPREJEMO komercia-

galanterijskim in spečerstvskim blagom.
Plača po tarifnem pravilniku.
Služba stalna. Pismene ponudbe z
navedbo strokovne prakse, šolske
izobrazbe, dodatke o doseženih

njeno, prodam. Zrinjskega 3-11
vrata 10. 1661
ZAZIDJIVO PARCELO blizu ce-
tra kupim. Ponudbe v oglasi-
ni št. 10. 1564

zaposlilov, kratak življenjski popis pošiljate na Trgovsko gospodinstvo podjetje "Preškrbark" Poličane. 1658-1
OLOJENJA SVOJE OBLIKE, TILJI razpisuje tri službena mesta za kladivo, klavirja, violine in nauka o glasbi. Prošnje sprejema OLOJ Ljubljana, okoličina, svet za prosveto do 20. 1471-1
februarja.

MOTOR 20 KS, popolnoma nov, za prodaj. Rozman, Valburga 5, P. Smednik. 1602-4

KOMPLETNO KOPALNIČNO ugodno prodaja. Naslov SP Celje. 1524-4

NAVOJNA SVEDRA in matice za lesni navoj (5 in 3,5 cm) ter kotli za žganje kvele s kupo in cevni (bakreni) ugodno prodaja. Zupanov, 15-4

LEVOROCNI SIVALNI STROJ za prodam. Naslov SP Celje. 1571-4

PLINSKI STEDILNIK, nov, prodam. Apih Manja, Borutova 9, Ljubljana. 1651-4

HARMONIKO 5-TOKSKO prodam Rakel, Trzin 17. 1650-4

MOTOR BMW-R-12 brez diferenciala, delok 324 višje. 1650-4

PRAZNO SOBO ISEM. Ponudbe ogl. odd. pod "Univ. asistenti". 1650-4

STANOVANJE, eno ali dvo sobno prodam v bližini postaje Polje. Ponudbe v ogl. odd. pod "Domci". 1650-4

DRŽAVNI USLUZBENEK srednjega sta s sedemletno hčerko isče napremeno sobo in gospodino, tu di na periferiji. Platem dobro plačajo. Posred. posred. oglaševanja OLOJ Ljubljana pod "Priškas". 1654-4

INOZEMEC isče privatno sobo za meseca proti dobremu plačilu. Iskalca, zažen. Z. posred. v ogl. odd. pod "Turisti, Dalmatinova 15 pod mesec turist. privatno". 1690-4

DVE SOBI S KABINETOM (kabineto odden) v centru zamenjam za d. ločen. sobi. Mo. 3. eventualno uporabo kuhinje. Ponudbe v ogl. oddelku pod "Center". 1642-4

VELIKO PRAZNO SOBO s balkonom, samostojno, zamenjam

Ali je mojster Jenko res edini

plešni učitelji v Sloveniji?

Slovenski plesni učitelji nimajo organizacije, ki bi jim formalno priznala strokovni naziv

»Slovenski poročevalce« je pred dnevnimi vestimi 29. 1. t. l. preobil notico, v kateri »Strokovna organizacija plesnih učiteljev« poziva Marjana Marolta, Borisa Oblaka in druge, naj se prenehajo samovoljno nazivati za plesne učitelje oziroma mojstre in da naj »prenehajo s tem protipravnim reklamiranjem«. To izjavo oziroma poziv, je naslovil na imenovane in neimenovane tovaršne plesne učitelje v Sloveniji, tov. Adolf Jenko, ki je nekaj let nazaj uveljavil plesnega mojstra.

Ze v začetku naj omenimo, da v LR Slovenski organizaciji za vse splošno ne obstoje in da imajo tako organizacijo le v LR Hrvaški in Srbiji. Vrh tega pravila organizacije NR Hrvaške, katere član je tudi tov. Jenko, izrecno prepovedujejo, da bi njeni člani v imenu organizacije praviževali ali reklamirali, kar karšne sodi tudi uvodom, navedeni poziv. Tov. Jenko je poslal tudi SD »Odredu« pismo, v katerem kot član »Združenja učiteljev plesa Jugoslavije« protestira proti radikalnim ravnanjem nekaterih plesnih učiteljev »Maskerade« na Taboru SD »Odreda« plesnega vodjo Marijana Marolta imenoval »plesni mojster«. Tudi k temu moramo pripomniti, da se tov. Jenko protipravno sklicuje na organizacijo, ki za FLR Jugoslavijo ne naj bi imela domačo obsevnost, to tov. Maroltu kot Brivskem pomočniku in plesnemu učitelju, ki za to nima potrebnih kvalifikacij in ni član »Združenja učiteljev-mojstrov« odzema pravico do takšnega naziva.

Vsa ta in podobna razvijanja kar kažejo, da si mojster, Jenko lastni monopolni položaj za plesni učitelj, isti, kar dokazuje tudi njegov večletni odnos do drugih plesnih učiteljev. Tako n. pr. tov. Jenko že vrsto let vodi Centralno plesno šolo, hkrati pa se plesne vaje na Taboru, v Narodnem domu, na »Ljubljani« in drugod, ter vseskozi dolžnosti ne more dosledno opravljati, kar vzbuja precej nezadovoljstva pri obiskovalcih plesnih vaj. Naj še dodamo, da vseh teh prireditelj tov. Jenko ni mogel ovladati, da je moral nekaterim slabše obiskanim plesnim vajam rad ali nerad

pružiti plesnim učiteljem, pred katerim je zdaj naperil svoj poziv.

Naj vnovič poudarimo, da v Sloveniji žal še nimamo organizacije plesnih učiteljev, čeprav gojimo kot kulturno športno panogo, ki je v številnih državih, čeprav tudi v meddržavnih turnirjih pokazala zavidljivo raven. Naši plesni učitelji imajo več diplom in priznanj z omenjenih turnirjev in so si s praktičnim delom, t. j. poučevanjem plesnih učencev pridobili veliko izkušnjo, da pa bi se pridobili formalni naziv plesnih učiteljev, oz. mojstrov, so se obrnili na Združenje plesnih učiteljev Hrvaške, ki je lani prejelo 10 dnevnih izpitov, prijave naših plesnih učiteljev so bile karšne odklonjene, kar pojasnilom, da Združenje NR Hrvaške nima pravice izdajati diplom za slovenske plesne učitelje. Glede na to smatramo, da tudi sklicevanje tov. Jenka na pravomočnost Združenja NR Hrvaške ni utemeljeno, še zlasti, ker plesni učitelji, ki se imamo strokovne organizacije plesnih učiteljev za Slovenijo.

Spričo tega nam je tudi razumljivo, v nasprotno ravnanje tovarša Jenka, da bi takšno organizacijo v Sloveniji kmalu ustanovili. Zanimivo je, da se ni uvidoma omenil poziv obsevnosti, ki ga je lani v Sloveniji javljen prav v času, ko si plesna sekcija DKD »Tine Rožanc« iz Ljubljane in KUD »Zvezde Hermankov« iz Maribora, prizadevata ustanoviti Plesno zvezo Slovenije. Ta zveza se je začela kot osnovno nalogo gojiti ples, predvsem plesnih učiteljev, trenerjev in sodnikov za šport na tekmovalni, hkrati pa bo urejala odnose med plesnimi sekcijami in skrbela za popularizacijo kulturnih plesnih prireditelj.

Z ustanovitvijo te organizacije bo do tedaj naši plesni učitelji dobili možnost, da si pridobe potrebne kvalifikacije, katere jim mojster Jenko odreka, čeprav ga že vrsto let uspešno in v zadovoljstvo plesne publike pomagajo razbremenjevati s poučevanjem družabnih kot folklornih plesov in se kot taki sedaj še vedno upravičeno nazivajo plesni učitelji.

Marjan Marolt l. r.
Oblak Boris l. r.
Lombar Lojze l. r.

ZADNJE VEŠTI

Kljub pomembnim razlikam, dokaj vedro vzdušje

Štirje ministri skrbje, da na berlinski konferenci zazdaj pa še nikakor ne iz nastalega položaja

Berlin, 5. febr. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: V svojem današnjem govoru je sovjetski minister za zunanje zadeve Molotov dal amandman na svoj predlog o izvajanju volitev v Nemčiji. S tem amandmajem je predložil, naj bi omejili čas, v katerem bi morala začasná vsenemska vlada, sestavljena iz predstavnikov vzhodne in zahodne cone, organizirati in izvesti volitve. S to gesto je Molotov odgovoril na pripombo zahodnih ministrov, ki menijo, da je cilj sovjetskega predloga odložitev vsenemskih volitev za nedoločen čas.

Eden in Bidsult sta odgovorila na današnji govor Molotova, da je ministrom zahodnih držav precej do tega, da bi našli izhod, da pa zankrat

bi se razpoloženje ne oladilo preveč, morejo najti izhoda

ne vidijo, kako bi mogli doseči kompromis. Opaziti je bilo, da je bil Molotov v svojem današnjem govoru umirjen in da je zavzel pomirjilno stališče. Za razliko od Duillea, ki je današnje popoldne zelo ostro napadel vzhodnonemški režim, je Molotov govoril zelo umirjeno o zahodnonemškem režimu.

Ceprav tudi danes niso dosegle nobenega napredka v razgovorih o nemškem problemu, se vseeno ne sme računati, da se je vzdušje na berlinski konferenci ohladilo. Prvi komentarji in ocene pravijo, da je današnji sestanek potekal kljub pomembnim razlikam med velikimi državami, v dokaj vedremu vzdušju. Uradni predstavnik francoske delegacije je dejal, da je bilo na sestanku smeja in

obojestranskih gest prisrčnosti. Jutrišnji, dvajseti sestanek ministrov za zunanje zadeve bo v zgradbi sovjetskega veleposlanstva na »Unter den Linden«, predsedoval pa mu bo ameriški minister za zunanje zadeve Dulles. To bo zadnji sestanek, ki bo po že določenem razporedu v vzhodnem Berlinu. V tretjem tednu bodo sestanki zopet v poslopju zavezniškega združenega sveta v ameriškem sektorju Berlina.

Socialni demokrati so bolj spretni

Bonn, 5. febr. (Tanjug). Ta mesec, da bonnski oladni krogi niso zadovoljni z načinom, kako zahodnonemška delegacija v Berlinu informira bonnsko vlado o berlinski konferenci. Verjetno je prav zaradi tega Adenauer zabil v Berlinu tudi predsednika parlamentarne skupine krščansko-demokratske unije von Breda, katerega prisotnost naj bi izenačila prednost, ki jo imajo trenutno nad pladnimi strankami zahodnonemski socialni demokrati. Nihalo skupina opozicioncev v Berlinu je zelo močna. V njej sta, razen drugih, tudi predsednik stranke Ollenhauer in poslanik Wehner, ki sta zelo aktivna. Zaradi tega menijo krščansko-demokratski krogi o Bonn, da bi moral von Breda po prihod v Berlin omogočiti socialnim demokratom, da propagando izkoristijo ugoden položaj, ki je nastal glede opravljanja o pristopu Zahodne Nemčije k evropski obrambni skupnosti.

Tretji teden uvod v tajne razgovore

Berlin, 5. febr. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: Ministri za zunanje zadeve štirih velikih držav so nočjo soglasno sklenili, da bodo imeli v ponedeljek prve tajne razgovore. Na teh razgovorih bodo razpravljali o prvi točki nevnega reda — ukrepih za ublažitev napetosti v mednarodnih odnosih in sklicanju konferenc petih — in o proceduralnih vprašanjih. Sklep o tem so sprejeli na predlog ameriškega ministra Dullesa. Na tajnih razgovorih bodo sodelovali šefi delegacij, vsak s tremi člani delegacije, od katerih bo eden prevajalec. Po nepotrjenih informacijah iz krogov, ki so blizu britanski delegaciji, ni izključeno, da bo na tajnih sejah tudi govor o nemškem vprašanju, če jutri ne bo prišlo do kakšnega zbližanja med dosedanjimi stališči.

Železničarji so dobri športniki

Ljubljana, 5. febr. Danes so se zbrali v dvorani Železniškega športnega društva Železničarji k letnemu obračunu. Poleg zastopnikov drugih društev je prisotnost imela tudi skupščina tudi predsednik Zveze športov Slovenije tovariš Kresc.

Po izvolitvi delovnega predsedstva je predsednik društva Lepin govoril o delu desetih klubov sindikalnega društva Železničarji.

ki so se od lani kvalitativno zelo dvignili. Opaziti je bilo tudi, da se je društvo samo zelo trudilo, posebno aktivno pa je bil gradbeni odbor, ki je zgradil v Šiški za kar veliki športni park. Svoje delo so Železničarji športniki letos zelo razširili ter uvrstili v svoje vrste veliko članov iz delavske mladine, prav tako pa tudi iz mladih žensk. Na letošnji izložitvi, ki jo si ga posamezniki klubov, ki so se uvrstili v izvršeno, gradbeni odbor pa celo prekoraj. Razveseljivo je, da se profesionalizem v tem društvu ni razpasel. Bilo je sicer nekaj špekulativ, ki so se hoteli seliti iz kluba v klub, vendar je društvo tako primerno v kati zahtelo. Veliko je vodstvo društva dalo na vsestranski vzorjo mladine, ker voditelji društva smatrajo, da se bo le z dobro vzgojeno mladino lahko v bodoče še uspešneje delalo.

Nasprotno, kakor na Odredu skupščini, pa je bil na tem letnem običnem zboru poveljavni tisk. Kateremu je predsednik Lepin izrekel pohvalo. Tisk je bil tisk, ki je dvigal moralno čino posameznih sekcij in veliko pomagalo k notranji ureditvi društva. Prav tako je tisk veliko napravil ob 35-letnici društva, ko so posamezne redakcije posvečile veliko pozornost tej prireditvi in pisale o številnih izložitvah in zmagovalcih klubov ter 4 sekcije, med katerimi so najbolj divizivni uteži, atletski in plavalci. Člani Železničarja so nastopili v 456 tekmovalnih izložitvah v nekaterih panogah prave uspehe. Tako n. pr. imajo Železničarji v svojih vrstah kar 3 državne pravke, medtem ko so v vrstah atletov številni mladinski prvaki, prav tako pa imamo dva mladinska državna prvaka pri kolesarstvu.

Predsednik Lepin je govoril tudi o nekakšnem enosmernem delovanju društva, predvsem zaradi tega, ker se je opazilo, da se ni ničesar brigal, da bi se v posameznih sekcijah ustanovile tudi ženske ekipe. To velja predvsem za atletiko, če štiri stranke ne bodo jutri dosegle sporazuma o osebni novega predsednika vlade.

Konferenca sedmih?

Berlin, 5. febr. (r). V Berlinu se je razširila vest o ideji za konferenco sedmih držav — ZDA, Velika Britanija, Francija, Sovjetska zveza, LR Kitajska, Severna in Južna Koreja — ki naj bi razpravljala o ko-rejskem vprašanju. Francija in Velika Britanija bosta baže podprli ta načrt v upanju, da bi takta konferenca ugodno na-domestila preliminarne razgovore v Pan Mun Jomu in samo politično konferenco o Koreji.

Avstrija bo predložila račun

Dunajska vlada bo v Berlinu predložila spomenico, ki podaja avstrijsko stališče do državne pogodbe

Dunaj, 5. febr. (Tanjug). Kakor se je zvedelo iz obveščenih krogov, je avstrijsko ministrstvo za zunanje zadeve dokončalo delo na memorandumu, ki podaja stališče avstrijske vlade do državne pogodbe. Ta dokument naj bi predal ministrstvu za zunanje zadeve ing. Figl štirim ministrom v Berlinu.

Z gototostjo razočarano, da je o memorandumu posebno obrazloženo stališče glade do ekonomskih zvežanih državne pogodbe. Menijo, da bi Avstrija razvilo 35. čl. omenjena državne pogodbe, ki precizira, da mora Avstrija po sklenitvi državne pogodbe plačati 150 milijonov dolarjev Sovjetski zvezi kot nadomestilo za biološko nemško imovina, ki je sedaj pod sovjetsko upravo. Vladi naj bi razena tega, bodisi o memorandumu, bodisi na berlinski konferenci, predložila spremembo določb, ki se nanašajo na pravic izkoriščanja nafte in drugih polj. Po tem predlogu naj bi Avstrija sama prevzela raziskovalna dela in rafiniranje nafte, prav tako pa naj bi tudi sama dostavljala Sovjetski zvezi iste količine nafte, ki jih predvidena omenjena državne pogodbe.

V zvezi z memorandumom se je zvedelo, da so v vladnih krogih prav tako razpravljali o škodi, ki jo je Avstrija pretrpela v zadnjih petih letih zaradi zavlačevanja s podpisom državne

Izbira predsednika vlade bo naitežja

Stranke centra so se sporazumele o programu vlade, ne morejo pa se še sporazumeti kdo naj bo predsednik koalicijskega kabineta

REM, 5. febr. (Tanjug). Direkci-je štirih strank centra so na svojih današnjih sestankih odobrile načrt vladnega programa, ki so ga njihovi predstavniki izdelali v medsebojnih kontaktih. Naslednja etapa akcije za sestavo koalicijske vlade je izbira ministrov in ministrskega predsednika. Pri tem pa se bodo po-

V NEKAJ VRSTAH

MADRID, 5. febr. (r). Špansko vojaško sodišče je danes v Madridu obsodilo 18 oseb na zapor-ne kazni pod obtožbo, da so de-lovali proti Francoevemu režimu. Pred objavo obsodb so običnost odstranili. Obsodbe ne bodo objavili, dokler jih ne bo odobril glavni državni toilec.

SAIGON, 5. febr. (r). Sile Fran-co-ske unije v severni Indokini so danes vodile zaoštrjene borbe z 12.000 Ho Si Minhovimi vojaki, ki prodirajo proti glavnemu mestu Laosu Luang Praang. Borbe so bile 50 do 80 km severno od me-sta. Dopisniki pravijo, da je na-men teh akcij zadržati napredovan-je Ho Si Minhovih kolon, do-kljer ne bi sile Francoske unije izgradile močnega položaja v bližini prestolnice.

SEUL, 5. febr. (AFP). Vrhovni komandant si Združenega povelj-stva, general John Hüll je pri-spel danes v Seul ter se sestel s predsednikom južnokorejske vlade, Sing Man Rilem. Obveščeni krogi trdijo, da je Hüll razpravljal s Sing Man Rilem o vprašanjih okoli organizacije pacifične obambe.

HAAGE, 5. febr. (Reuter). V holandskem uradnem listu so danes objavili zakon o ratifikaciji po-godbe o evropski obrambni skup-nosti. Ratifikacija te pogodbe je holandski parlament odobril prejš-nji mesec.

BONN, 5. febr. (Tanjug). Pred-stavniki bonnske vlade notejo

ŠPOR T

Štefe, Zupančičeva in Ahačič državni prvaki v veslalomu

Jahorina, 5. febr. Prvi dan tekmovalnega za državno prvenstvo v alpskih disciplinah je bil na sporedu veslalom za člane na 2000 m dolgi progi z višinsko razliko 420 m in 60 vrati, za članice in mladince pa na 1000 m dolgi progi z višinsko razliko 240 m in 38 vrati. Med člani je zmagal Štefe, 2.16,2 pred Lukancem 2.28,3. Magušarjevi 2.29,2. Dornik 2.31,0. Križajem 2.31,2 itd., pri članicah Zupančičeva z 1.18,4 pred Urbarjevo 1.22,4. Pračkovo 1.27,3 itd., pri mladincih pa Ahačič z 1.44,4 pred Jankom Strausom in Jajavskim 1.17,2. Suš-nikom 1.18,2 vsi (S), itd.

KUPCIJA S SMRTJO

XVIII.

Günther je prislutnil korakom obeh policijskih uradnikov, ki sta zapuščala hišo. Vzdihtil je. Ana ni povedala ničesar. Uvidela je, kako nesmiseln in strašen je bil njen sum.

Pogledal jo je od strani. Stala je nepremično. Najbrž se je sramovala, ker ga je bila osumila in zdaj ni vedela, kaj bi dejala. Hotel ji je pomagati.

»Zelo sem vesel, Ana,« je rekel, »da si uvidela svojo zmoto in me ne sumiš več, da sem jaz vzel denar.«

Njen odgovor ga je zadel kot udarec. »Se vedno mislim tako,« je dejala hladno.

»In zakaj nisi tega povedala?«

»Ker menim, da bo tale inšpektor ugotovil to tudi brez mene.« Po kratkem premoru je dostavila: »Toda če se to ne bo zgodilo — potem bom morala povedati.«

Güntherja je zgrabila jeza. Stopil je pred njo in jo nadrl: »Ti si zblaznела. Nisem ga vzel, tvojega smešnega denarja! Če bi imela le iskrico pameti, bi to vedela. Nimam ga,« je zakričal še glasneje, »nimam ga!«

»Kdo ga pa ima?« je vprašala razdražljivo mirno.

DRŽAVNO PRVENSTVO V SMUCANJU

Dober start tekačev v Mrkoplju

Novi državni prvak Hlebanja pustil za seboj M. Kordeža — ugodnost presenetila brata Pavčiča — Ostali prvaki: Birkova, Seljak in Černetova. — 160 tekmovalcev

Mrkoplj, 5. febr. (po telefonu). Malo mestec Mrkoplj v Gorskem kotaru je te dni središču zagrebških smučarskih hord za naslove državnih prvakov v klasičnih disciplinah. Ze dva dni, odkar prihajajo tekmovalci z vseh strani v to vasio, je vse domače prebivalstvo na nogah in si po najboljših močeh prizadeva, da bi ustreglo njihovim raznoterim željam. Vremenske razmere so dovolj ugodne, čeprav je na splošno nekoliko premrzlo, pa tudi veter je v nekaterih mestih nerodno razpihal snežno odejo.

Za današnji prvi dan, ko so bili na sporedu teki vseh kategorij, so bile proge trasirane v bližini in daljni okolici kraja — po za-slugi prirediteljev iz smučarske zveze Hrvatske v najlepšem pre-lahko, saj so potekale razen dveh velikih vzponov skoraj vse čase po ravni in niso skrivale nobenih tehničnih finis. Odtod je brzokone izviralo tudi, da so časi pri sedetdesetdesetih izredno ize-nali. Za presenečenje dneva je poskrbel v najmočnejši konkuren-ciji član Enotnosti mladice, suvoči Pavčič, ki je proti vseni pričakovan-ju zasedel tretje mesto pred svojim bratom Janezom, ki je prišel na cilj četrti in si tako zagotovil mesto v državni repre-

netila v tej konkurenci Celjanka Belajeva, ki je proti računom poznavalcev zasedla častno drugo mesto.

Tehnični rezultati 1. Birkova-Ku-šec (Mrkoplj) 43:06, 2. Belaj (Celje) 44:59, 3. Vodenik (Delni-ce) 45:06, 4. Kandare (E.) 45:53, 5. Rožič (G.) 46:08, 6. Sega (Loški potok) 47:25, 7. Trkulja (E.) 47:41 itd.

Na mladinski progi, ki je me-ri-la 10 km, je startlo vsega 30 tekmovalcev, na cilj pa jih je prišlo 23. Vrstni red tamka je bil naslednji:

1. Seljak (Udarnik) 36:37, 2. Ku-ljak (J.) 37:35, 3. Pogacar (G.) 37:55, 4. Stupar (Hirija) 38:04, 5. Vodnov (G.) 38:12, 6. Janc (J.) 38:14, 7. Strnad (J.) 39:12, 8. Tudja (Oro-slavje) 39:35 itd.

Mladinke, med katerimi so od 11 prijavljenih prišle na start sa-mo tri, so tekle 4 km. Brez težav je zasedla prvo mesto Cilka Čer-ne (Eld) s časom 26:40 pred Del-ničanko Miro Stomac, ki je po-trebovala za progo 31:26, tretje mesto pa je s precejšnjo razliko v času pripadla domačinki Kovačičevi z 52:07.

Tekmovalci se nadaljuje jutri s štafetnimi teki, in sicer za čla-ne na 4 x 10 km dolgi progi, med-tem ko se bodo mladinci in žens-ke pomerili v štafeti na 3 x 5 km.

B. K.

Praznik begunjskih smučarjev

V proslavo 34-letnice ustanovitve smučarskega kluba Begunje je tele-snoizgorno društvo Partizan te dni priredilo tekme v smuku, patrolnem teku, skokih, posno zavrta točka in tako dalje. Tekmovalci smučarjev — upokojencev. Nastopilo je 177 tek-movalcev iz Moistrane, Hrušice, Je-senice, Zirovnice, Bleda, Radovljice, Kamne Gorice, Podnarja, Kranja, Ljubljane, Vrhnike in drugih krajev.

V smuku so se izkazali (člani) Lu-sina (Moistrana), med mladinci pa Berc (Bled); v patrolnem teku na 8 km je bil vrstni red tale: 1. Par-tizan (Hrušica), 2. Preseren (Lesce), 3. Partizan (Begunje), med posamezniki na 8 km pa so zmagali med člani Stem (Vrhnika), med mla-dinci Zemlja (Bled), med članicami pa Mladinkova (Begunje).

Na 35-metrski skakalnici je zmagal Rudi Finžgar (32 m) pred Cigličem (Kranj) itd.; med mladinci je bil najuspešnejši Skriba (Kropa) pred Kanfeljem (Jesenice) itd. Smučarjevo društvo so tekmo-vali v treh skupinah. V prvi skupi-ni je bil najboljši Bočina, v drugi Vork, v tretji pa Kolman.

NAD 100 SMUČARJEV V PREVALJAH

Smučarska podzveza Ravne na Koroskem je priredila na Preval-jah tekme v teku, veslalomu in skokih za mlajše in starejše pio-nirje iz Mežiške doline. Nastopilo je nad 100 tekmovalcev. Najboljše uspehe so dosegli tili:

1. Tek v smuku: 1. Steharnik, 2. Urnat (oba Ravne), 3. Ivartnik (Prevalje); ml. pionirji: 1. Lahner

Z OBČNEGA ZBORA TVD PARTIZAN — VRHNICA

Le tako napreji!

Med najuspešnejša telesnoizgorna društva v Sloveniji sodi nedvomno Partizan v Vrhnici. V njegovem števili navzočnosti svojih članov pregledalo dosedanje delo v minuli sezoni.

Razveseljivo je ugotovitev, da se v društvenem delu zbirajo domači ves-lalci, ki se kakor koli ukvarja s telesno vzgojo ali športom. Prav to veliko zanimanje in zavest sta dali v minuli sezoni izredne uspehe, ki so se med drugim pokazali tudi v tekmovalni sezoni. V prvi skupini prave-Borbe, na katerem so se Vrhnicianci uveljavili na drugo mesto. Požrtvovalnost in priaznost tega marljivega kolektiva se je lani zra-čila v 22 javnih tekmah nastopov. Poleg telovadbe se njegovi člani ukvarjajo se z odbojko, kolesar-jo, malim roketom, atletiko, plavan-jem, smučanjem, nogometom itd. Znanen napredek je bil dosežen med drugim v plavanju, saj se je v dveh plavalnih tečajih usposobil 97 pio-nirjev. Sistematičen trening so imeli tudi atleti, ki so zeli nekaj pomemb-nejših uspehov.

Po obširnih poročilih je bil izvo-ljen nov odbor, ki ga predseduje še nadalje Miro Radoman.

Košarka jih navdušuje

Nazivlje neodzadnosti nekaterih članov odbora in pomanjkanja vadi-teljskega kadra, je telesnoizgorno društvo Partizan — terena Krim opravilo svojo nalogo v minuli se-zoni v splošno zadovoljstvo. Iz raz-nih poročil je bilo razvidno, da se tamkajšnja mladina poleg telovadbe zelo vnaša tudi za košarko. Zato je bilo sklenjeno, da se ji omogoči tren-ing izven rednih telovadnih ur. Društvo je za zadnji čas uspešno rešilo problem vadiateljev za pionir-ke in članice.

Naloga novoizvoljenega odbora v novi sezoni bo predvsem ta, da se bo moral teeseje povezati z ostalimi množičnimi organizacijami, ki delu-jejo in s pravilno propagando vključiti v svoje vrste čim več mladine.

XIX.

Theodor Biel je štanoval v pritličju pogorele hiše. Tla prvega nadstropja so bila zasilno zakrpana s sirešno lepenko. Okna, ki so bila nekaj velika in visoka, so bila zdaj brez šip in deloma zabita z deskami. Njihove spodnje dele je pokrival neprozoren nadomestek za steklo, verjetno še iz vojnega časa. Vse je bilo žalostno.

Vendar Biel vsega tega ni več videl. Ze zdavnaj se je na-vadil na ta pogled.

Biel je ves večer čakal Mastocka. Vse bolj se ga je polasčal nemir, ki se ga že od obiska pri Ani Mastockovi ni mogel znebiti.

Ze več ur je sedel ob črnem štedilniku v svoji sobi. Čas se je plazil. Ogenj je že zdavnaj pošel.

Biel je imelroke sklenjene na prsih. Včasih je nekoliko zadremal; vselej, kadar mu je glava zlezla naprej, pa je pre-strašeno odprl oči. Toda spanec ga je vedno znova premagal.

Proti tretji uri zjutraj je končno potrkalo. Naglo je vstal in v copatah zdrsel k vratom. Odprl jih je le za špranjo široko in oprezno pogledal ven.

Zunaj je stal Mastock. Nepotrpežljivo je silil noter. »Pustite me že vendar vstopiti,« je zašepetal. »Ali bi vam bilo morda ljubše, da me kdo opazi?«

Biel je sunkovito odprl vrata in jih za Mastockom takoj zopet zaprl. Ne, to mu ne bi bilo ljubo. Toda skrbel bo za to, da bo njegov nekdanji gospodar čimprej spet odšel. Le denar mora še dobiti!